

William Shakespeare
Cymbelín
Přeložil J. Čejka

Osoby.

Cymbelín, král britanský.
Cloten, syn královny po prvním manželu.
Leonatus Posthumus, Imogenin manžel.
Belarius, lord u vyhnanství, skrytý pod jménem Morgan.
Guiderius, >
Arviragus, > synové krále Cymbelína, skrytí pod jménem Polydor a Cadwal co synové Belaria.
Philario, přítel Posthumův, >
Jachimo, přítel Philariův, > Italiané.
Šlechtic francouzský, přítel Philariův.
Cajus Lucius, vůdce římského vojska.
Římský setník.
Dva britanští setníkové.
Pisano, Posthumův služebník.
Cornelius, lékař.
Dva šlechticové.
Dva strážcové žaláře.
Královna, choť Cymbelínova.
Imogena, dcera Cymbelínova po první královně.
Helena. Imogenina komorná.
Lordové, dámy, římsští senatorové, tribunové, duchové, Hadač, holandský a španělský Šlechtic, hudebníci, důstojníci, setníci, vojáci, poslové a ostatní komonstvo.

Scena časem v Britansku, časem v Italii.

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Výjev první.

Britanie. Zahrada za Cymbelínovým palácem.

Vejdou dva šlechticové.

První šlechtic. Kde koho potkáte, každý se mračí:

ten nebe krví naší nevládne,
jak dvůr náš vždy jen po králi se tváří.

Druhý šlechtic. Co toho příčinou?

První šlechtic. Že dcera jeho,
dědička říše, kterou obmýšlel
dát jedinému synu vdovy (jeho
teď choti), provdala se za chudého,
však šlechtného muže. Ona vdána;
pán její vyhnán; ona v zajetí:
vše povrch v zármutku, jen král snad sám
má srdce raněné.

Druhý šlechtic. Že král jen sám?

První šlechtic. Též on, co ztratil choť: i královna,
která po svatbě dychtila: Z dvořanstva,
nech vše se staví králi na oko

po jeho mysli, nikdo netruchlí,
by v srdci neplesal.

Druhý šlechtic. Proč by to bylo?

První šlechtic. On, jenžto pozbyl princezny, je tvor
ba hany nehodný; ten, co ji má,
(totiž, co s ní se – chudák! – zasnoubil,
jsa vyhnán teď) je člověk, jemuž rovna
ať hledá někdo po světě, vždy něco
v srovnání vadit bude. Mním, že nikdo
vně tolik krásy, vnitř té podstaty
do sebe nemá.

Druhý šlechtic. Vykráčlivá řeč to.

První šlechtic. Já vždy jen v kruhu jeho kráčím; spíše
jej stískám, než bych míru povinně rozpínal.

Druhý šlechtic. Jak se zve, z jakého rodu?

První šlechtic. Až na kořen mi nelze vniknout. Otec,
nazván Sicilius, spojil slávu svou
s Cassibelanem proti Římanům,
své statky měl však od Tenantia, jemuž
oslavně sloužil s divným prospěchem;
tak získal sobě příjmi Leonatus:
krom šlechtice, o němž tu zmíněno,
měl syny dva, ti padli s mečem v rukou
v tehdejších bitvách; otec jejich (stár již,
pln lásky k dětem svým) bral si to k srdci,
až zemřel; jeho milá choť, jsouc těžka
s dotčeným šlechticem, hned po porodu
též zesnula. I přijal král děťátko
v svou péči; Leonatus Posthumus
je nazval; vychoval, za páže zvolil,
a všemu učít dal, co mládí jeho
jen mohlo pochopit; on vsál to tak,
jak táhnem dech, při prvním podání;
už z jara byla žeň; též u dvora
(věc řídká) ctěn i milován byl vroucně;
vzor nejmladším, zrcadlo dospělejším,
v němž krásy nabyli; usedlým děčko,
jež vodil jako zdětinělé¹: choť pak,
pro niž teď vyhnán, hodností svou jeví,
co u ní vážil on i jeho cnost;
každý se z její volby pravdy dočte,
jaký to muž.

Druhý šlechtic. Již k vůli vašim slovům
vzdávám mu čest. Než, prosím, řekněte,
zdaž ona dcera krále jediná?

První šlechtic. Ba jediná. On měl dva syny (ač
záhodno-li vám poslouchat), ty někdo
z kojnice ukrad', starší měl tři léta,
mladšího ještě v plénkách chovali;

až po tu chvíli není památky,
kam se as poděli.

Druhý šlechtic. Jak tomu dávno?

První šlechtic. Na dvacet let.

Druhý šlechtic. Že tak se mohli děti králi odnést!
tak hlídat nedbale, tak líně hledat,
by stopy nenašli!

První šlechtic. Ač věc je divná,
a nedbalost ta skutečně až k smíchu,
přec je to pravda.

Druhý šlechtic. Milerád vám věřím.

První šlechtic. Musíme stranou. Šlechtic přichází
tu s královnou a princeznou.
Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též.

Vejdou Královna, Posthumus a Imogena.

Královna. Ne, buďte jista, dcero, neshledáte,
bych příkladem snad macech zlověstných
na vás kdy křivě hleděla: jste arci
můj vězeň, však sám hlídač dá vám klíč,
odemknout závory. Vám, Posthume,
jak mile hněvivého krále smírím,
chci býti zjevným zástupcem: on ovšem
až dosud zlostí vše; a dobře bude,
když jeho výroku se poddáte,
tak trpělivě, jak vám rozum radí.

Posthumus. Dovolte, Milosti, dnes odsud půjdu.

Královna. Vy znáte nebezpečí: – i projdu se
jen po zahradě, z útrpnosti k lásce
překážkou soužené: ač král přikázal,
že nechce byste spolu mluvili.

Královna odejde.

Imogena. Ó přetvářená vlídnost! Jak ta zlice
kde raní pěkně lektá! – Drahý choti,
bojím se jaksi hněvu otce mého;
ne ale (vyjmouc svazek náš posvátný)
co mně zlost jeho může učinit.
Ty musíš pryč; já budu každou chvíli
na ráně zlostným zrakům stát; a život
můj tím jen těšit, že je v světě klénot,
s nímž bych se opět ráda shledala.

Posthumus. Má královno! má vládkyň! má paní!

Již neplač, abych nedal příčiny
ku podezření větší měkkosti
než sluší na muže. Jáť zůstanu
manželem nejstálejším, jenž kdy věrnost
přislíboval. Můj příbytek je v Římě
u jistého Philaria, jenž otcův

byl přítel, mně jen z listů znám: tam piš,
mé oči každé slovo vypijou,
ať je si ingoust ze žlučí².

Královna se vrátí.

Královna. Jen krátce,
prosím vás: jestli král sem vejde, padnu
u něho nevím v jakou nemilost.
(*Stranou*) By tudy šel, jej pohnu. Kdykoliv mu
ublížím, koupí křivdy jak věc drahou,
urážky skvostně splatí.
Odejde.

Posthumus. Kdybychom se
tak dlouho loučili co živi budem,
vždy trpkost rozchodu by rostla. S bohem!

Imogena. Ne, sečkej malou chvílku. Kdybys jenom
na čerstvé povětrí si vyjízďel,
překrátké bylo by to loučení.
Hleď, milý: démant ten byl matčin: přijmi
jej, srdce mé, a nos až jinou zvolíš,
umře-li Imogena.

Posthumus. Jak! jak! jinou? –
Dobroto boží, přej mi jen mé vlastní,
a smrti řetězem mi třeba braň,
bych jiné neobjal! – Zde pobud' dokad
tě cit můj udrží.

Nastrkuje prsten.

Nejsladší krásu,
vyzískav tebe za své vlastní nic,
o velké ujmě tvé, i v našich hračkách
tě obehřávám: Nos to kvůli mně:
toť pouto lásky; kladu je na vězně
nejlíbeznějšího.

Dává jí náramek na ruku.

Imogena. Ó nebe! kdy se
as opět spatříme?

Vejde Cymbelín a lordové.

Posthumus. Ach běda, král!

Cymbelín. Pryč, s mojich očí! bídné stvoření!
Jak vyřknu rozkaz, tvá-li nehodnost
obtížna bude dvoru, zemřeš. Pryč!
Ty's krvi mé jen otravou.

Posthumus. Nech bozi
vás chrání, dobrým všem ať požehnají,
jež opouštím! Já jdu.

Odejde.

Imogena. Smrt nezná trýzně
nad tuto ostřejší.

Cymbelín. Ty's měla mladost
mou obnovit, ó zpronevěřilá!
ty's roku stáří na mne vložila.

Imogena. Prosím vás, pane, netrapte se sám svou službou: zlosti vaší necítím; bol dražší všechnu tesknost, všechen strach přemáhá.

Cymbelín. Až i milost? poslušenství?

Imogena. I naději, že zoufám; tím i milost³.

Cymbelín. Ty's mohla syna královny si vzít.

Imogena. Ó blaze mi, že jsem si ho nevzala!

Zvolivši orla ušla jsem luňáku.

Cymbelín. A vzala's žebráka; a trůn můj chtěla's mít sídlem podlosti.

Imogena. Ne, já mu lesku jen přidala.

Cymbelín. Ty hanebnice!

Imogena. Pane, mou láskou k Posthumovi sám jste vinen. Od vás byl chován co můj tovaryš; jsa hoden ženy každé, celou sumou mě skoro přeplatil.

Cymbelín. Snad neblázníš?

Imogena. Bez mála, otče: přispěj nebe! – Kéž jsem jen pastýřova dcera, Leonatus syn sousedního ovčáka.

Královna se vrátí.

Cymbelín. Nemoudrá! –
(*Ke Královně*) Zas byli spolu: nejdenala jste dle mého příkazu. Pryč odtud s ní, a zamkněte ji.

Královna. Mějte strpení. –
Bud' ticha, drahá dcero! – Nechte mne s ní samu, králi můj, a potěšte se jak nejlíp umíte.

Cymbelín. Ať krev jí denně po kapce vysychá; a v stáří nechať tou šíleností zemře!
Odejde.

Vstoupí Pisanio.

Královna. Fuj! – Povolte: zde je váš sluha. – Jak? Co nového?

Pisanio. Princ, syn váš, tasil meč na mého pána.

Královna. Ha! doufám, že se nestalo nic zlého?

Pisanio. Ó bylo by se stalo, kdyby pán můj si nebyl místo šermu raději hrál, od zlosti nejsa pobízen: i byli tam jací z panstva, ti je roztrhli.

Královna. Mám z toho velké potěšení.

Imogena. Syn váš je přítel otce mého, s kterýmž drží. – Meč tasit na vyhnance! – Statný rek to! Kéž by se oba setkali v Africe,

já s nima, abych jehlou mohla bodat,
kdo by chtěl couvnout. – Proč jsi šel od pána?

Pisano. Na jeho rozkaz. Nechtěl dovolit
dovést ho k přístavu: tu dal mi seznam,
které mám služby podstoupit, až byste
jich na mně žádat ráčila.

Královna. Vždy byl to
váš věrný sluha: ctí se zakládám,
že i tak strvá.

Pisano. Děkuji, Milosti.

Královna. My se teď projdem.

Imogena. Za půl hodiny
bych s tebou ráda mluvila. Hled' aspoň
na bortu pána mého ještě spatřit:
ted' můžeš jít.
Odejdou.

Výjev třetí *Veřejný plac.*

Vejde Cloten a dva lordové.

První lord. Radil bych Vašnosti, abyste vzal jinou košili; to násilné hnutí způsobilo, že se
z vás kouří jako z oběti. Kudy vzduch odchází, jiný vchází; tak zdravý ale, jaký od vás
vane, není venku nikde.

Cloten. Kdyby má košile byla krvavá, vzal bych jinou. Ranil jsem jej?

Druhý lord (stranou). Ne, opravdu; ba ani jeho trpělivost.

První lord. Jej ranil? Není-li raněn, je tělo jeho děravý kostlivec: není-li raněn, je to
průjezdná brána ocele.

Druhý lord (stranou). Jeho ocel byla v dluhách, a kradla se zadem okolo města⁴.

Cloten. On mně nechtěl, padouch, ani stát.

Druhý lord (stranou). Ne; ale utíkal pořád ku předu, vám zrovna do očí.

První lord. Vám stát! Vy máte arci sám dost vlastní země; on ale rozmnožil vaše jmění, půdy
vám přidal.

Druhý lord (stranou). Tolik coulů, kolik máte oceanů. – Holobrádkové!

Cloten. Přál bych aby se nebyli mezi nás vmísili.

Druhý lord (stranou). Též já, až bys byl přeměřil, jak dlouhý blázen jsi, leže na zemi.

Cloten. A že by měla toho chlapa milovat, mne zavrhnout!

Druhý lord (stranou). Je-liž to hřích vyvolit si pravého, bude zatracena.

První lord. Jak jsem vždy říkal, pane můj, krása a rozum její nejdou stejným krokem: ona je
sice pěkný štítový obrázek, ale jasnost vtipu jejího viděl jsem že se jen slabě odráží.

Druhý lord (stranou). Na blázny nesvítí, aby tím odrazem nepřišla k úrazu.

Cloten. Pojd' me do mého pokoje. Přál bych aby byla rána padla!

Druhý lord (stranou). Já ne; leč by byl osel padl, což není velká rána.

Cloten. Chcete jít s náma?

První lord. Já přijdu za vaší Milostí.

Cloten. Ne, pojd' me vespolek.

Druhý lord. Hned, milostivý pane.

Odejdou.

Výjev čtvrtý *Komnata v Cymbelinově palácu.*

Vejde Imogena a Pisanio.

Imogena. Že's nepřirost' ku břehům přístavu,
bys každou loď byl skoumal: kdyby psal,
a list mne nedošel, papíru ztráta
by byla ztráta milosti⁵. Co s tebou
naposled mluvil?

Pisanio. Jen: má královna!

Imogena. Pak kýval šátkem svým?

Pisanio. A líbal jej.

Imogena. Bezcitné plátno, šťastnější než já! – –
To bylo vše?

Pisanio. Ne, kněžno; dokavad
mu možné bylo, by můj zrak neb sluch jej
od jiných rozeznal, stál na palubě,
a rukavičkou, kloboukem, neb šátkem
vždy kýval, by jen srdce boj a nával
co nejlíp vytvářil, jak zdlouha duše,
a loď jak rychle plula.

Imogena. Ty's měl čekat,
až byl tak malý, jako vrána, nebo
i menší, než jsi přestal za ním hledět.

Pisanio. I činil jsem tak, milostivá paní.

Imogena. Já bych si byla oka mého nervy
díváním ztrhala, až by se dálkou
v umalení byl zténil co má jehla;
jej sledovala, až by z malé mušky
by rozplynul se v povětří; potom bych,
odvrátíc oči, byla plakala. –
Pisanio, kdy o něm uslyšíme?

Pisanio. Jak bude první příležitost, jistě.

Imogena. Já se s ním nerozloučila, a mnoho
milého jsem mu chtěla povědít:
než ale možná bylo vyslovit,
jak na něj myslit budu v tom i onom,
o jistých hodinách; než přísahal,
že nedá zrušit Italkám mé právo
a čest svou; nežli jsem mu uložila,
že s ním se v modlitbě chci scházet ráno
o šesté, v poledne, a o půlnoci –
v ten čas jsem za něj v nebi; – než jsem mohla
mu dát poslední políbení, mezi
dvě čaroslova⁶ vložené, přichvátí
můj otec, a jak krutodechý sever
před zrůstem střese všecka poupata.

Vejde Dáma.

Dáma. Princezno, královna již po vás touží.

Imogena. Co jsem ti přikázala, ostarej. –
Jsem k službám královně.

Pisanio. Vše vykonám.

Odejdou.

Výjev pátý.

Řím. Pokoj v domu Philariově.

Vejde Philario, Jachimo, Francouz, Holand a Španěl.

Jachimo. Věřte, pane, já ho viděl v Britansku: znamenitost jeho tehdáž rostla; i byla naděje, že na sobě hodnost prokáže, kterou mu potom i ze jména připouštěli; toho času ale byl bych mohl bez velikého obdivování k němu hleděti, třeba by obsah jeho vlastností vedlé něho na tabulce byl stál, a já je odříkával jednu za druhou.

Philario. Vy mluvíte o něm z té doby, kde ještě nebyl, jako teď, všemi dokonalostmi nadán vnitř i zevnitř.

Francouz. Já ho viděl ve Francii: měli jsme tam mnoho takových, kteří jako on pevným okem do slunce hleděli.

Jachimo. Co se týče sňatku s dcerou krále jeho (při čemž musí vážen býti více podle hodnoty její, nežli podle své vlastní), není pochybnosti, že právě ten z něho mnohem více dělá než v skutku jest.

Francouz. A k tomu ještě jeho vyhnanství. –

Jachimo. Ano, a přisvědčování oněch, kteří držíce k její straně žalostné rozvedení oplakávají, to vše až ku podivu veliči; třeba jen ku potvrzení jejího úsudku, který by se jinak slabou ranou dal podvrátit, že si vzala žebráka beze všech jiných vlastností. Jak se to ale stalo, že u vás bydlí? Odkud se ta známost vleče?

Philario. Otec jeho byl se mnou na vojně; a já jsem mu až i zachováním života mého nejednou zavázán. –

Posthumus vejde.

Britan tu přichází. Přivítejte ho mezi sebou, jak sluší na urozence vašeho ducha, k cizinci takových vlastností. – Proším vás vesměs, abyste vešli v lepší známost s tímto šlechticem, jenž vám co vzácný přítel můj buď poručen: Hodnost jeho nechat se potom raděj sama okáže, než aby líčení moje na vlastní uši slyšel.

Francouz. Pane, my jsme se v Orleansu spolu seznámili.

Posthumus. Od té doby byl jsem vaším dlužníkem za prokázané zdvořilosti, z nichž, nepřestana spláceti, přece nikdy se nevyplatím.

Francouz. Pane, vy nadsazujete skrovnou moji laskavost. Těšilo mne, že jsem vás s mým krajanem sjednal: jaká škoda, kdybyste se byli tehdáž v tak krvavém úmyslu spolu setkali, s nímž jste se oba nesli, a to pro tak malou a nepatrnou věc.

Posthumus. Odpusťte, pane, já byl tenkrát mladík na cestách; i štítíl jsem se říkati ano ke všemu co jsem slyšel, než abych se byl ve svém jednání cizí zkušenosti na vodítka dával: avšak i dospělejší úsudek (nehněváte-li se, že pravím dospělejší) nemyslí, že byla hádka moje pouhá maličkost.

Francouz. Opravdu maličkost, chtít ji mečem rozhodnout; a to od dvou takových, z nichž by, beze vší pochybnosti, jeden druhého byl zničil, anebo by oba byli padli.

Jachimo. Smím se zdvořile tázat, jaká to hádka byla?

Francouz. Ó zajisté! Rozepře byla veřejná, že se o ní bez odporu opět mluvit může. Jednalo se o podobnou věc jako minulého večera, kde každý z nás jal se vychvalovati dámy své vlasti; tento šlechtic zaručil se tehdáž (pod pečeti krvavého stvrzení), že jeho dáma je nejkrásnější, cnostnější, rozšafnější, čistější, stálejší, nadanější a nedůtklivější, než kterákoliv sebe vzácnější v celé Francii.

Jachimo. Ta dáma buď není již na živě; anebo důvěra našeho šlechtice zatím zchatrněla.

Posthumus. Ona stojí posud za svou čest, a já na svém tvrzení.

Jachimo. Nad naše dámy v Italsku jí tak vysoko stavět nesmíte.

Posthumus. Kdybych tak vysoko puzen byl jak ve Francii, o nic lehčej bych jí nevážil; ačkoliv o sobě vyznávám, že jsem jejím ctitelem, nikoli jejím milencem.

Jachimo. Tak krásná, a tak dobrá (srovnání to dost slušné), bylo by již trochu příliš krásy i dobroty na kteroukoliv dámu v Británsku. Co jsem jich viděl vyniká-li nad ně tak, jako lesk tohoto diamantu vašeho nad mnohé, jež jsem spatřil, nemohu jinak než uvěřiti, že také ona mnohé převyšuje; avšak ani já neviděl ještě nejvzácnějšího na světě diamantu, ani vy takové dámy.

Posthumus. Chválil jsem ji, jak jsem ji cenil; totéž platí o mém klénotu.

Jachimo. Jak draze si jej páčíte?

Posthumus. Dráž než světa poklady.

Jachimo. Vaše nedostižná milenka je buď mrtva, anebo ji maličkost přeplatí.

Posthumus. Jste na omylu: jedno můžete prodat neb darovat; najdete-li k zaplacení dost bohatství, čili k darování dost zásluh: druhé není na prodej, nýbrž dar jen od samých bohů.

Jachimo. Jež bohové darovali vám?

Posthumus. A který sobě skrze milost jejich také zachovám.

Jachimo. Právnem ji můžete za svou míti; ale známo je vám, že cizí ptactvo sousedovi na síti sedá. Prsten váš může vám také ukraden býti: a z obou nevýslovných drahocenností podléhá jedna křehkosti, druhá náhodě; chytrý zloděj a v těch věcech dokonale zběhlý dvořením odhodlal by se jedno i druhé vyhrát.

Posthumus. V celé Itálii není tak dokonalého dvořenína, aby přemohl počestnost mé dámy, kladete-li křehkost v zachování neb ztrátu oné. Také nepochybuji, že máte u vás zlodějů hojnost; proto ale se o prsten přece nebojím.

Philario. Na tom přestaňme, pánové.

Posthumus. Z celého srdce. tento vzácný šlechtic, díky jemu, nemá mne za cizího; od první chvíle jsme jako svoji.

Jachimo. Pětkrát tak dlouhou rozmluvou dobyl bych sobě půdy u vaší spanilé milostnice, a přivedl ji k couvání, až by se vzdala, jen kdyby přístupu bylo a pohodlná doba přála.

Posthumus. Ne, ne.

Jachimo. Odvážím se vsadit na váš prsten polovici jmění, která, dle soudu mého, o něco větší cenu má, ale sázka moje čelí více proti vaší důvěře, nežli proti její dobré pověsti: ano, abych vyhradil všelikerou urážku vaší osoby, opovážím se zkusiti toho při kterékoli dámě na světě.

Posthumus. Vaše příliš opovážlivá domýšlivost velice vás klame; i není pochybnosti, že se vám dostane, čeho takové zkoušení hodno.

Jachimo. A to jest?

Posthumus. Zavržení; ačkoli vaše <EMPH>zkoušení</EMPH>, jak jste to nazval, více zasluhuje, totiž – potrestání.

Philario. Dosti toho, pánové; tak z nenadání se to strhlo; ať to zhyne jak se to zrodilo, a hleďte se, prosím spolu lépe seznámit.

Jachimo. Přál bych si, abych své i sousedovo jmění byl vsadil, na důkaz toho co jsem vyřknul.

Posthumus. Kterou dámu vyvolil byste k útoku?

Jachimo. Tu vaši; o jejíž stálosti myslíte, že tak pevně stojí. Deset tisíc dukátů vsadím na váš prsten, budu-li od vás poručen ke dvoru kde vaše dáma bydlí, nemaje jiné výhody krom příležitostného místa dvakrát s ní mluvit, že vám tam odtud onu poctivost přinesu, která se vám při ní tak zachovalá býti vidí.

Posthumus. Na vaše zlato sadím opět zlato: prsten vážím sobě tak draze, jako vlastní prst, jehož díl on jest.

Jachimo. Vy jste zamilován, a tím samým také opatrnější. Kdybyste lot ženského masa za milion kupoval, neuvarujete ho před nákazou. Vidím však, že máte v sobě trochu náboženství, proto že se bojíte.

Posthumus. U vás je to jen zvyk jazyka: předsevzetí, doufám, máte vážnější.

Jachimo. Já jsem pánem svého slova; a přísahám, že bych podstoupil, co jsem řekl.

Posthumus. Vy chcete? – Já vám zatím můj diamant půjčím, až se zas vrátíte. Udělejme smlouvu mezi sebou. Šlechetnost mé dámy převyšuje nesmírnou hanebnost vašeho smýšlení: já vás k sázce vyzývám. Zde je můj prsten.

Philario. Já nechci, aby sázka platila.

Jachimo. Platí, pro živé bohy. – Jestli vám nepřinesu dostatečných důkazů, že jsem okusil nejdražší částky tělesné u vaší milenky, dám vám deset tisíc dukátů, a k tomu váš diamant: budu-li odbyt, a zůstane-li tak poctiva, jakož v ni důvěru máte, ona, klénot váš, zde ten klénot, a moje zlato, všecko je vaše; – rozumí se, budu-li od vás poručen, abych měl volnější přístup.

Posthumus. Beru na se ty závazky; postavme to spolu v artikule. – Z toho jedině budete odpovídat. Až výpravu k ní vykonáte, dajíce mi zřetelně na srozuměnou, že jste oponoval, přestanu býti vaším nepřítelem; ona není hádky naší hodna. Nedá-li se ale svěsti, musíte mně (ač nebudete-li moci opak toho prokázati) za vaše špatné mínění, a že jste učinil útok na její čistotu, mečem odpovídat.

Jachimo. Ruky dáním slovo s to. Napřed musí ty punkty právní přítel dle zákona sepsat, pak rovnou cestou do Britanie, aby smlouva nenastydla a nezhnula. Já půjdu pro zlato, a dám obapolný základ náš do knih vepsat.

Posthumus. Jsem spokojen.

Posthumus a Jachimo odejdou.

Francouz. Myslíte, že to provede?

Philario. Signor Jachimo neustoupí. Pojd'me raděj za nima.

Odejdou.

Výjev šestý

Britanie. Komnata v Cymbelínově paláci.

Královna, dámy, a Cornelius vejdou.

Královna. Dokud je rosa ještě na zemi,
trhejte kvítí: rychle: Kdo má popis?

Jedna dáma. Já královno.

Královna. Nu tedy nelenujte. –

Dámy odejdou.

Jak, přines' jste mi, doktore, ty léky?

Cornelius. Dle vůle vaší Výsosti, zde jsou.

Podává jí malou skříňku.

Prosím vás, Milosti, však bez urážky,
(jen moje svědomí k otázce nutí),
nač žádala jste tak otravných léků,
jež původem jsou smrti zdlouhavé,
pomalu arci, ale neodvratně?

Královna. Aj divno mi, že tak se ptáš: což nejsem
tvá schovanka již dávno? Neučil's mne
vondla dělat? táhnout? nakládat?
že sám náš mocný král po cukrovinách
mých bažívá? Přišedši potud až,
není-li vhod (leč máš-li mne za d'ábla),
bych ducha soudnost dále množila
i v jiném skoumání? Chci zkusit moci
tvých smíšenin na tvorech takových,
že hodni nejsou bys je uškrtil,

(ne na lidech), až vyzvím síly jejich,
a jak krotí účinek; tak seznám
jich různé vlastnosti a skutky.

Cornelius. Kněžno,
to zkoušení vám srdce zatvrdí:
krom toho že sám pohled na ty skutky
je škodný a nakažlivý.

Královna. Spokoj se. –

Pisanio vstoupí.

(*Stranou*) Tu jde lichotný lotr; na něm prvním
to zkusit chci: on drží s pánem svým,
a synu mému nepřije. – Pisanio? –
Vy jste tím službu skončil, doktore,
teď hleďte si jen svého.

Cornelius (*stranou*). Mám vás, kněžno,
v podezření; však neuškodíte.

Královna (*k Pisaniovi*). Pojď na slovo.

Cornelius (*stranou*). Nemám k ní srdce. Myslí,
že jsou to přepodivně tajné jedy:
znám duši její, a zlici takové
nesvěřím tak pekelných léků. Co má,
omráčí mysl jen a ztupí na čas;
prv snad to zkusí na kočkách a na psích,
a pak vždy výše; co však smrti tvárnost
jen působí, není nebezpečné,
leč že to chvíli ducha sklíčí, aby
oživna zčerstvěl. Účinkem falešným
je obluzena; já tím věrnější,
že k ní jsem falešný.

Královna. Jiného nechci
nic, doktore, až pro tebe zas pošlu.

Cornelius. Nejhlubší úctu vaší Milosti.

Odejde.

Královna. Praviš, že stále pláče? Myslíš, že se
svým časem utiší, a radu přijme
kde šílenost teď vládne? Přičiň se:
jak vyslovíš, že syna miluje,
věř, v okamžení slavný's jak tvůj pán:
ba slavnější; neb štěstí jeho leží
vše bez sebe, i jméno v posledním
je tažení: Navrátit se mu nelze,
též nelze zůstat tam kde jest: když bydlo
své změní, přejde jenom z jedné bídy
zas do druhé; a každý nový den mu
rozbourá dílo včerejší. Co doufáš,
že visíš na tom, jenž se sám už sklání?
a nedá vystavět, nemaje přátel
by se jen o ně opřít moh'. –

Královna upustí skříňku: Pisanio ji zvedne.

Ty zdvíháš

a nevíš co; nech si to od práce.
Já sama jsem to strojila, a krále
tím pětkrát od smrti vykoupila:
neznám, co by tak sililo: – Nech, prosím,
ať je to závdavek většího daru,
jejž tobě obmýšlím. Pověz své paní,
tak jen sám od sebe, v jakém je stavu.
Považ pak, jak své štěstí obrátíš;
paní si zachováš, a syna získáš,
jenž bude zřetel k tobě mít. U krále
ti vymohu všemožné povýšení,
jak sám si žádáš; já pak hlavně za to,
že's k vůli mně těch zásluh sobě dobyl,
musím tvou hodnost skvostně odměnit.
Přived' sem dámy: pomni na má slova.

Pisanio odejde.

Chlap chytrý, zarytý; hnout sebou nedá;
přimluvce pána, její upominač,
by svému choti smlouvu zdržela. –
Co jsem mu dala, užije-li toho,
zbavím ji zcela poslu k milému;
a pozděj sama musí okusit,
ač nezmění-li úmyslu.

Pisanio a dámy se vrátí.

Tak; – dobře.
Violy, petrklíč a prvosenky
doneste do mé komnaty. – Buď' zdrav,
Pisanio, pomni na má slova.

Královna a dámy odejdou.

Pisanio. V skutku;
zradím-li pána, sám se uškrtím:
to jediné vám k vůli učiním.
Odejde.

Výjev sedmý

Jiný pokoj tam též.

Vystoupí Imogena.

Imogena. Ukruťný otec, macecha falešná;
pošetilý namlouvač vdané ženy,
jíž manžel vyhnán: – Ach, a jaký manžel!
nejvyšší žalu mého koruna!⁷
to neskončené pro něj trýznění!
Ó blaze, kdyby mne, jak oba bratry,
těž byli ukradli! Však přeneš'astná
je žádost slávy: Požehnán buď' onen,
byť sebe sprostší, kdo si skrovným přáním
sladí své pohodlí. – Kdo to zas? Fuj!

Pisanio a Jachimo vejdou.

Pisanio. Milosti, urozený šlechtic z Říma
přináší list od mého pána.

Jachimo. Kněžno,
vy blednete? Váš drahý Leonatus
je zdrav, a od srdce vás pozdravuje.
Podává list.

Imogena. Mé díky, pane: buďte mile vítán.

Jachimo (*stranou*). Vše co je zvenku na ní, velmi
skvostné!
Pakli tak vzácným duchem zdobena,
jest ona jediná ten samolet,
a já hru prohrál. Pomoz smělosti!
Ozbroj mě drzost od hlavy až k patě,
sic musím jako Parth na útěku
se potýkat, neb raděj zrovna prchnout.

Imogena (*čte*). „On jest jeden z nejšlechtnějších,
jehož laskavostí na věky jsem zavázán. Hleď si jeho
rovněž tak, jak draze vážíš věrnost svou –
Leonatus.“

Až potud jen čtu nahlas;
vším ostatním mé srdce v hlubokosti
se rozehřálo, a je plno díků. –
Vy jste mi, pane, vítán, jak se slovy
jen vyřknout dá; ve všem co činit mohu
to shledáte.

Jachimo. Děkuji, krásná paní. –
Což lidé blázní? Dala příroda jim
dvě oči dívat se na nebes klenbu,
i hojnou úrodu všech vod a zemí,
jež mohou rozeznat plamenné světy,
i písku spolčata, a břehy sčítat,
a nemůžem tak nákladnými stroji
rozdílet od pěkného ošklivé?

Imogena. Aj, čemu se tak dívíte?

Jachimo. Toť v oku
nemůže záležet; opec i pavian
u takových dvou samic na jednu
by vřeštěl, druhou šklebně odstrčil:
ni v úsudku; sám blbec rozsoudil by
zde moudře tváře otázku: ni v chuti;
šerednost, vedlé leposti tak čisté,
dřív lakotu by hnala práznost zvrátit,
než aby k jídlu svábila.

Imogena. Co jest vám?

Jachimo. Přecpaná chtivost (tato lačnost sytá
však nenasycená, ten sud vždy plný
a vždy tekoucí), když beránka shltá,
baží pak ještě po třevách.

Imogena. Ó pane,
co vás tak unáší? Není vám dobře?

Jachimo. Ba dobře, díky.
(*K Pisaniovi*) Poptejte se, prosím,

kde služebník můj bydlí; nechal jsem
ho tam, že cizí jest a ostýchavý.

Pisanio. Chtěl jsem jít právě, bych ho přivítal.

Odejde.

Imogena. Je pán můj zdravý? Povězte jak se má?

Jachimo. Vždy dobře, milostivá paní.

Imogena. Zda bývá k žertu nakloněn? Což doufám.

Jachimo. Přes míru tropí; z cizinců tam nikdo
není tak veselý a kratochvilný:
on dostal jméno rozpustilý Britan.

Imogena. Když tady byl, měl k smutku náchylnost,
nevěda časem proč.

Jachimo. Smutného jsem ho
nevídal nikdy. Jeho společník
je jeden Francouz, znamenitý pán,
jenž doma, tuším, dívku miluje;
když začne těžké vzdechy soptit, dá se
veselý Britan (pán váš) plným hrdlem
do smíchu, volá: „Za boky se беру,
když pomním, že – kdo z dějů, z podání,
neb vlastní zkušenosti ví, co žena
jest, ano, co být musí bezděky –
v svobodných hodinách přec ještě touží
po jiném otroctví.“

Imogena. Tak mluví můj pán?

Jachimo. Tak, kněžno, smích mu oči zalívá.

Pravá to radost slyšet při tom, jak si
z Francouze posměch dělá: Nebe ví však,
že leckdo hany hoden.

Imogena. Ne on, doufám.

jachimo. On ne; ač by se bohům za milost moh
vděčnějším prokázat. Při něm to mnoho;
při vás – již tuším dostal krom všech zásluh –
jestli se divit musím, musím též
i litovat.

Imogena. Co litujete, pane?

Jachimo. Dvě duše od srdce.

Imogena. Jsem jedna já?

Vy na mne hledíte. Vidíte neřest,
jež hodna vaší lítosti?

Jachimo. Ký žal to!

Utíkat slunci jasnému, a těšit
se při oharku v žaláři?

Imogena. Prosím vás,
otevřenější dejte odpověď
k mým otazům. Proč litujete mne?

Jachimo. Že jiným dáno,
bez mála řek' bych, užít vašeho –
Však toho pomstit se jest úřad bohů,
ne můj, bych o tom mluvil.

Imogena. Něco, zdá se,
je známo vám, co se mne týče: Prosím,
(vždyť bát se zlého někdy více hněte,
než vědět o zlém; jistota buď nezná
nižší pomoci, buď v čas poznána
přináší pomoc sama) zjevte mi,
co stále bodáte i zdržujete⁸.

Jachimo. Kéž mám to líce, ústa v něm utápět;
tu ruku, která každým stiskem duši
citlivce nutí věrnost přísahat;
tu tvář, jež divobludné oko poutá,
by v ní jen utkvělo; kdybych pak (proklet)
chtěl slintat po rtech obecných jak schody,
co jdou na kapitol; a ruce tisknout
od stálé falše mozolné (od falše
jak od práce), a v oko pohlížet
tak podlé, zašlé, jako čadné světlo
smrdutým lojem krmené; vším právem
celého pekla tresty rázem by se
na takou zpouru vrhly.

Imogena. Pán můj, mám strach,
na Britsko zapomněl.

Jachimo. I na sebe.
Podroben pověsti, nehlásám jeho
žebrácké výměny; jen vděky vaše
z němého svědomí až na jazyk
tu věst mi kouzlí.

Imogena. Ať víc neslyším.

Jachimo. Nejdražší duše! vaše strast mé srdce
lítostí trápí že až churavím.
Tak sličná dáma, spolu s vládařstvím,
jež zdvojila by krále svrchovanost,
má s běhnami se zdílet, najatými
za platy z vašich truhlic! s nálezou
tuláckou, jež za zlato do hry sází
vše neřesti, v nichž příroda by zhníla!
tou pařeninou jed by zjedovatěl!
Ó mstěte se: sic nejste z královny
porozená, a uchylujete se
od slovního rodu.

Imogena. Mstít se! Jak bych
se mohla mstít? Jestliže je to pravda
(mámť ale srdce, které od dvou uší
nedá se kvapně klamat), pravda-li to,
jak bych se mohla mstít?

Jachimo. Směl by mne nechat
žít v chladném loži jak Diany kněžku,
a sám se leckde bujně povalovat,
vám na vzdor, z měšce vašeho? To mstěte.
Já sám se oddám vaší rozkoši,

ba šlechetněji nežli onen úskok
z vašeho lože, pevně setrvaje
při vaší lásce, potají a stále.

Imogena. Oho, Pisanio!

Jachimo. Dovolte, abych
svou službu položil na ústa vaše.

Imogena. Pryč! – Uši své proklínám, že tak dlouho
tě poslouchaly. – Kdybys čest měl v těle,
byl bys to kvůli cnosti povídal,
ne k cíli tak podlému, jak divnému.
Ty křivdíš šlechtici, jenž pomluv tvých
je vzdálen tak, jak ty jsi poctivosti;
i svádíš ženu, ana tebou zhrdá
jak samým ďáblem. – He, Pisanio! –
Král otec můj se o tvém útoku
doví: uzná-li za slušné, by cizí
nestoudník u dvora zde smlouval se
jak v římské lázni, předkládaje nám
své mysli zhovadilost, toť má dvůr,
o nějž jen málo dbá, a dceru, jížto
si zhola neváží. – Oho, Pisanio!

Jachymo. Ó šťastný Leonate! smím teď říci;
ta víra, jakou tvoje choť má k tobě,
hodna tvé důvěry; tvá dokonalost
těž pevné víry její. – Žijte blaze!
Choť muže nejlepšího, k němuž vlast se
kdy znala; těž vy, jeho paní, hodna
jen nejlepšího. Promiňte mi. Mluvil
jsem tak, bych zvěděl, zdali vaše víra
má kořen hluboký; a pán váš znova,
tak jaký jest, mnou povstane: On jest
všech nejvěrnější; svatý čaroděj,
jenž kouzlem poutá k sobě zástupy:
všech srdcí polovice jeho jest.

Imogena. Činíte pokání.

Jachimo. On mezi lidmi
sedí si jako bůh, jenž s nebe sstoupil:
a jistá důstojnost jej vynáší
nade vše smrtelníky. Nechte hněvu,
velmocná kněžno, že jsem opovážil
se lichou pověstí vás zkoušet; která
tak slavně moudrost vaši ztverdila
při vyvolení muže vzácného,
jenž není s to, by klesl⁹. Z lásky k němu
jsem vás tak opálal; než bohové,
nerovnu jiným, stvořili vás bez plev.
Prosím vás, račte odpustit.

Imogena. Již dobře.

Mou moc u dvora mějte za svou vlastní.

Jachimo. Uctivé díky. Málem zapomněl bych poprosit Milost vaši za maličkost, ač důležitou, neboť týče se vašeho pána; já též s přátely v té věci podíl mám.

Imogena. Co jest to, prosím?

Jachimo. As tucet našich Římanů, a pán váš (nejlepší péro v peruti), se snesli, císaři koupit dar; kterýž jsem já, ostatních jednatel, ve Francii vybral: od stříbra náčiní to vzácné práce, a skvostné, vyvolené klénoty; cena je velká; já, co cizinec, jsem v malé nesnázi, bych bezpečně je schránil. Neráčila byste je vzít pod svou ochranu?

Imogena. Ochotně ráda, a ctí svou za bezpečnost ručím; proto že také pán můj účasten, schovám je v své ložnici.

Jachimo. Jsou v bedně, hlídané od mojich lidí; osmělím se tedy a odešlu je k vám, jen přes tu noc. Hned zítra musím v bort.

Imogena. Ó! nikoli.

Jachimo. Odpusťte, musím; nedostojím slovu, prodlím-li vrátit se. Od Gallie projel jsem moře na kříž, bych dle slibu vás navštívil.

Imogena. Ó, díky za tu snažnost. Nechoďte ale zítra!

Jachimo. Musím, kněžno: a proto žádám, chcete-li dát choti písemné pozdravení, pište večer: já pobyl přes čas, na tom záleží při daru podání.

Imogena. Napíšu list. Pošlete bednu: v ochranu ji přijmu, a věrně opět vrátím. Buďte zdrav. *Odejdou.*

JEDNÁNÍ DRUHÉ

Výjev první

Dvůr před palácem Cymbelínovým.

Cloten a dva lordové vejdou.

Cloten. Měl-li pak někdo jiný takové štěstí! když jsem o kouli zavadil, druhým hozením mě odrazil! Sadil jsem na to sto liber: A takový zevil kurvy syn pustí se ještě do mne že kleju; jakobych to své kletí od něho na dluh bral a nesměl podlé libosti utrácet.

První lord. Co přitom získal? Hlavu jste mu koulí rozrazil.

Druhý lord (*stranou*). Jestli měl tolik rozumu, jako kdo ji rozrazil, toť mohl lehce všechen vyběhnout.

Cloten. Když se velkému pánu zachce klení, není dovoleno, aby mu leda kdo z přistojících kletby kustail: he?

Druhý lord. Ne, pane můj; (*stranou*) anebo jim uši ustříhal.

Cloten. Psina z kurvy syn! – Já jemu zadost učinit? Škoda že mi stavem nebyl roven!

Druhý lord (*stranou*). Aby snoval bláznovství¹⁰.

Cloten. To jediné jest, co mne na světě nejvíc mrzí. – Hrom a peklo! Raděj bych nechtěl tak vysoce urozený být. Oni si netroufají se mnou se potýkat, pro královnu moji matku. Každý hlupák se může pranicí až po krk nasytit, a já si musím vykračovat jako kohout, jehož nikdo podstoupiti nemůže.

Druhý lord (*stranou*). Ba kohout jsi a k tomu kapoun; a kokrháš, kokote, v kokrheli blázna.

Cloten. Co pravíš?

Druhý lord. Že není slušné, aby vaše Urozenost každého ničemu podstoupila, kterého urazíte.

Cloten. Nikoli, vím to dobře; ale slušné jest, abych nižšího urážel.

Druhý lord. Ovšem, to ale jen vaší Urozenosti sluší.

Cloten. Nu arci.

První lord. Slyšel jste o cizinci, jenžto dnes večer ke dvoru přišel?

Cloten. Cizinec, a já o tom nic nevím!

Druhý lord (*stranou*). On je sám cizí zvíře, a nic o tom neví.

První lord. Přišel z Italie; a praví, že jest Leonatův přítel.

Cloten. Leonatus! jeden vyhnaný padouch; a to je druhý, buď si on kdokoli. Kdo vám o cizinci zprávu dal?

První lord. Jeden z panošů vaší Milosti.

Cloten. Je-li pak slušno, abych se šel na něj podívat? Nebylo by to snížení?

První lord. Snížit se není vaší Milosti ani možná.

Cloten. Ne tak snadně, rád věřím.

Druhý lord (*stranou*). Vy jste dovršený blázen; a proto vás žádné bláznovství, které zplodíte, snížit nemůže.

Cloten. Pojd'te, podívám se na toho Italiana. Co jsem dnes v koulích prohrál, chci na něm večír vyhrát. Pojd'me.

Druhý lord. V okamžení přijdu za vaší Milostí. –

Cloten a První lord odejdou.

Že matka jeho, onen lestný d'ábel,
přivedla na svět takového osla!

Ta žena rozumem vše k zemi tiskne;

syn ale, kdyby mu šlo o srdce,

dvě od dvacíti odčíst neumí,

by osmnáct zůstalo. Nebohá kněžno!

ty božská Imogeno, co vše zkusíš

u otce jímž macecha vládne; s matkou

co denně pletky kuje; se ženichem

odporným více nežli mrzký výhost

milého chotě, nežli hrozný zločin

usnovaného rozvodu! Chraň nebe

ohradu cti tvé; nezboř chrámu toho,

tvé duše čisté; abys pevně stála,

ve vlasti s vyhnanecem se vzradovala.

Odejde.

Výjev druhý

Ložnice; na jedné straně bedna.

Imogena čte v posteli; Komorná.

Imogena. Kdo tu? Jsi to ty, Heleno?

Komorná. Já, kněžno.

Imogena. Kolik je hodin?

Komorná. Půlnoc nedaleko.

Imogena. Tři hodiny jsem četla: oči slábnou;

list zahni, kde jsem přestala: Jdi spat.

Ne, svíčku neodnášej, nech ji hořet;

a můžeš-li se zbudit o čtvrté,

zavolej mě, prosím. Jsem už plna spaní.

Komorná odejde.

Vám, bohové, se v ochranu poroučím!

Od vil a nočních pokušitelů

mne varujte, za to vás prosím!

Usne.

Jachimo vystoupí z bedny.

Jachimo. Cvrk prozpěvuje, člověk unavený;

by okřál, odpočívá: Tak náš Tarquin

lehounce šlapal po rohoži, prv

než zbudil nevinu, již ranil¹¹. – Ó jak

překrásně zdobíš lože své, Cythereo!

ty svěží lilje, bělejší než povlak!

Kéž smím se dotknout! jedním políbením! –

Dvě nejkrásnějších rubínů, jak sladce

to oba činí¹²! – Jejím dechem vůkol

tak komnata zavání: Plamen svíce

se k ní uklání, a pod víčka vkrádá,

by spatřil světla hájená, teď skrytá

za těmi okny, běloblankytnými,

jež vroubí modrost nebeská¹³. – Můj účel!

Chci seznat ložnici, a všechno spíšu: –

ty ony obrazy: tam okno; – clona

u lože takto: – čaloun, postavy

v něm tak a tak; – a ještě obsah děje. –

Nějaké přirozené znamení

na těle, víc než tisíc bídných svrchků

by svědčilo, k ozdobě seznamu:

Sne, smrti opice, lež na ní tížně!

a cit její buď jako hrobní socha,

co taktéž v kapli leží. – Pojď sem, pojď. –

Snímá jí náramek.

Jsi kluzký, jak byl gordský uzel tuhý!

Můj jest; a vydá zevně svědectví

tak silné, jako vnitřní vědomí,

až muže zblázní. – Zde na levém prsu

znaménko pěti kapek, jako krůpě

purpurové v korunce prvosenky.

Aj, svědek platnější než zákon žádá:
ta skrytost přinutí ho k víře, že jsem,
otevra zámek, poklad jeho cti
mu odnes'. Nic víc. – Proč a nač bych psal,
co v paměti mám šroubem přikované?
Posléze četla pohádku o Tereu;
list zahnut, kde se Philomela vzdala. –
Dost: rychle do bedny, ať péro klapne.
Pospěšte noční drakové, by soumrak
krkavčí oko odhalil! Můj stav
je teskný; ač tu anděl z nebe spí,
přec je zde pro mne peklo horoucí.

Hodiny bijou.

Jeden, dva, tři – je čas!

Skryje se v bedně. Scena se zavře.

Výjev třetí

Předpokojí vedlé Imogeniny komnaty.

Cloten a lordové vystoupí.

První lord. Vaše Milost jeví v prohrávání největší trpělivost, s takovou chladností ještě nikdo
eso neobrátil.

Cloten. Prohra tuším každému chladnosti dodá.

První lord. Ale každému nedodá trpělivosti, podle vzácné povahy vaší Milosti. Vy jste
ohnivý a divoký, když vyhráváte.

Cloten. Výhra vede člověka k smělosti. Kdybych tu pošetilou Imogenu získat mohl, našlo by
se zlata dost. Bude brzy ráno, je-li pravda?

První lord. Již den, Milosti.

Cloten. Že ta hudba nepřichází. Radili mně, abych jí dal zrána něco zahrát; pravili, to že
pronikne.

Hudebníci vejdou.

Pojďte sem; srovnajte hlasy. Můžete-li u ní vašim prstkováním proniknout, dobře;
zkusíme to potom také jazykem: nebude-li nic platno, nechte jí stát; já ale nepovolím.
Nejprv několik zvláštních výborných myšlének; potom arii podivně líbeznou, a
neslýchaně skvostná slova k ní, – ať si to pak rozmyslí.

Píseň. Hej, hej! skřívánčí s nebe hlas,

A Phoebus již se zdvih',

Napájet své koníky v čas

Z kalíšků květových;

Měsíčkův očka zlacená

Prohlédají – je den;

Milenko s všemi krásami

Probud' se a pojd' ven;

Pojd' ven, pojd' ven!

Cloten. Tak, jděte dál. Jestli to pronikne, budu si hudby vaší tím lépe všímat: pakli nic, jejího
sluchu to vada, kteráž se koňskými žíněmi, telecími třevy, a k tomu hlasem vykleštěných
polomužů nikdy nedá napravit.

Hudebníci odejdou.

Cymbelín a Královna vejdou.

Druhý lord. Král přichází.

Cloten. Těší mne, že jsem zůstal tak dlouho vzhůru, toť nyní příčinou, že jsem tak raně vzhůru: nelze mu jinak než že musí prokázanou zdvořilost otcovsky přijmout. – Dobré jitro vaší Jasnosti, a milostivé matce.

Cymbelín. Hlídáte dveři naší kruté dcery?
Což nejde ven?

Cloten. Pustil jsem na ni musiky, ona ale neráčila si toho všimnout.

Cymbelín. Miláčka vyhnanství je příliš v nově,
že ještě nezapomněla: čas další
památky jeho obraz setřít musí,
pak bude vaše.

Královna. Buďte králi vděčen,
on nepomine ničehož, co by vám
u dcery prospět mohlo. Mějte sám
se k řádným námluvám, a spřátelte
se s dobrou hodinou: když odřekne,
odvojte úslužnost, aby se zdálo,
že v nadšení konáte služby jí
věnované; že ve všem poslušen jste,
krom příkazu, jímž by vám výhost dala,
jen tu se nevtípte.

Cloten. Já nevtipný? Ne.

Vejde Posel.

Posel. Vyslanci z Říma, milostivý pane:
jeden je Cajus Lucius.

Cymbelín. Muž statný,
ač teď přichází za zlou příčinou;
on není vinen: Musíme ho přijmout,
jak žádá úcta k tomu, kdo jej poslal;
těž co nám dobrého kdy sám prokázal
vždy při něm chovat v paměti. – Můj synu,
až dáte dobré jitro milence,
pak přijďte za náma; vás bude třeba
v jednání s Římanem. – Královno pojd' me.

Cymbelín, Královna, lordové a Posel odejdou.

Cloten. Vstala-li, promluvím s ní, nevstala-li,
nechám jí spát a snít. – S dovolením! –

Klepe.

Vím, že jsou u ní komorné. Což abych
snad jedné palček podmazal? Za zlato
se přístup koupí často dost; Dianě
samé se vlastní lovčí pronevěří,
a ženou zvěř svou tam, kde pytlák číhá:
za zlato poctivý usmrcen bývá,
a zloděj život zachová; ba někdy
se věší zloděj spolu s dobrodějem.
Co vše se může stát i odestat?
Z komorných jedna buď mým zástupcem;
neznámť se ještě sám v tom případě.

S dovolením.

Klepe.

Komorná vystoupí.

Komorná. Kdo to zde klepe?

Cloten. Šlechtic.

Komorná. A nic víc?

Cloten. Syn spolu šlechtičky.

Komorná. To je už víc

než čím se mnohý, jenžto u krejčího

tak velký náklad vede, jako vy,

snad s právem chlubit smí. Co se vám líbí?

Cloten. Tvář vaší dámy; je už hotova?

Komorná. Je, zůstat v pokoji.

Cloten. Tu máte zlato,

a prodejte mi dobré slovo své.

Komorná. Jak! dobré jméno mé? či slovo o vás,

jež za dobré snad uznám? – Princezna –

Imogena vejde.

Cloten. Dobrý den, krásná sestro: vaši ruku.

Imogena. Dobrý den, pane. Vydáváte práce

až příliš, byste koupil nepokoj:

na místo díků vyznám, že jsem chuda

na díky, rozdávat jich nemohu.

Cloten. Já přísahám, že vás vždy miluju.

Imogena. Holé vyznání platilo by totéž:

vše další přísahy odměním vždy jen

nevšimnutím.

Cloten. To není odpověď.

Imogena. Vy byste říci moh', že mlčky svolím,

jinak bych nemluvila. Šetřte mne:

za vaši laskavost prokážu vám

vždy stejnou nezdvořilost. Pán tak moudrý

měl by se povolnosti naučit.

Cloten. Nechat vás v šílenství bylo by s hříchem:

to nelze.

Imogena. Blázni nejsou šílení.

Cloten. Vy bláznem zvete mne?

Imogena. Jen v šílenství:

spokojte se, a šílenost má mine;

oba se zhojíme. Což je mi líto,

že pro vás ženských mravů zapomínám,

mluvíc tak výslovně: i zvězte na vždy,

co vám teď vyřknu, jak své srdce znám

i jeho věrnost, – že si vás nevšímám;

ba tak jsem prázna lásky k bližnímu

(viním se sama), že vás nenávidím;

kéž byste cítil, čím se chlubit musím.

Cloten. Hřešíte proti poslušenství, jímž jste

povinna otci. Sňatek předstíraný

s tím mrzkým ničemou (jenž almužnami

byl vychován, a krmen výsluhou
i drobty od dvora) to není sňatek:
a třeba by se přálo sprostší chatře
(než kdo je sprostější?), spojit duše
(jichž přívěsek je pouhá žebrota
a kopa dětí) samovolným svazkem,
u vás tu nevázanost v uzdě drží
dědictví koruny; vy drahocennost
její nesmíte zkazit s nízkým chlapem,
lokajem dost dobrým k panskému suknu,
s tím spižníkem, ba ani takovým.

Imogena. Rouhavý tvore! kdybys Jupiterův
byl syn, a kromě toho jen co jsi,
za jeho slouhu byl bys příliš špatný,
a uctěn dost, srovnám-li vaše cnosti,
až k závidění, kdybys v jeho říši
byl zvolen za holomka, a pro vzácné
to povýšení ještě nenáviděn.

Cloten. Ať pohnije morovou nákazou!

Imogena. Neštěstí horší nemůže ho potkat,
než od tebe být jmenován. V mých očích
i nejvšednější jeho šat, co kdy
jen tělo jeho objal, dražší jest,
než všechny vlasy tvoje, třeba by se
stal každý mužem jako ty. – Pisanio!

Pisanio vstoupí.

Cloten. Šat jeho? Dábel ať –

Imogena. Běž honem pro komornou Dorotheu. –

Cloten. Šat jeho?

Imogena. Pošetilec mne tu straší;
děsí a zlobí ještě hůř. – Jdi, řekni
ať hledá klénat, jenž se z nenadání
s mé ruky svezl: byl od tvého pána;
zlořeč mi, chci-li ztrátu snést za důchod
kteréhokoliv krále v Europě.
Myslím, že jsem jej viděla dnes ráno:
a jista jsem, že včera na večír
byl na mé ruce; líbala jsem jej.
Snad nešel choti mému povědít,
že vedlé něho ještě něco líbám.

Pisanio. Vždyť není ztracen.

Imogena. Doufám: jdi, a hledej.

Pisanio odejde.

Cloten. Vy jste mne zlehčila: – šat nejvšednější?

Imogena. Tak, ano, pravila jsem. Chcete-li
dát o to do soudu, svolajte svědky.

Cloten. Povím to otci vašemu.

Imogena. I matce,
mé příznavkyni: ona, doufám, smyslí
o mně vždy nejhorší. S tím poroučím vás

nejhorší nevoli.

Odejde.

Cloten. Za to se pomstím. –

Šat nejvšednější? – Dobře.

Odejde.

Výjev čtvrtý.

Řím. Pokoj v domě Philariově.

Posthumus a Philario vejdou.

Posthumus. Nebojte se: chtěl bych tak jistě vědět

že krále získám, jak si o ní troufám,

že čest svou zachová.

Philario. A jakou cestou

chcete se k němu dostat?

Posthumus. Neznám žádné;

leč očekávat časů proměnu;

zimou se zatím třást, a toužit aby

teplejší dni už přišli. V teskném ždání

tom splácím lásku vděkem jen; a umru,

jsa oklamán, co velký dlužník váš.

Philario. Již vaše dobrota i společenství

přepláci vše, co činím. Zatím král váš

zví o velkém Augustu: Cajus Lucius

poselství důkladně vyřídí; myslím,

že k dani povolí, zadržalosti

sem pošle, sic uhlídá Římany,

jichž pamět v zármutku tam dosud žije.

Posthumus. Ač nejsem státníkem, a nechci být,

rád věřím, že to válku znamená;

i uslyšíte dřív že vojsko z Gallie

přistalo v neužásavém Britansku,

než že byl haléř zaplacen. Náš lid

je zřízenější, než jak Julius Caesar

se jeho neobratnosti posmíval,

na zmužilost však musel škaredit:

Jich kázeň (ve spolku teď s udatností)

okáže skoumatelům národ, který

se světem pokročil.

Jachimo vejde.

Philario. Hle! Jachimo!

Posthumus. Aj, nejrychlejší jeleni vás vezli

po suché zemi, větry ze všech koutů

vám plachty líbali, by dohnaly

loď vaši k prospěchu.

Philario. Vítám vás, pane.

Posthumus. Mám naději, že krátkost odpovědi

tak kvapný návrat zjednala.

Jachimo. Choť vaše

je jedna z nejkrásnějších, co jsem spatřil.

Posthumus. A spolu nejlepší; jinak ať krása
ta oknem vábí srdce falešná,
jsouc s nimi falešna.

Jachimo. Nesu vám psaní.

Posthumus. Dobrého, tuším, obsahu.

Jachimo. Dost možná.

Philario. Byl Cajus Lucius v Britsku u dvora
zároveň s vámi?

Jachimo. Čekali naň tehdaž,
on ale nepřišel.

Posthumus. Nu, vše je dobře. –
Třpytí se kámen jako dřív? či je snad
na vaši ruku příliš kalný?

Jachimo. Jestli
jsem prohrál, ztratím cenu jeho v zlatě.
Dvakrát tak dlouhou cestu chtěl bych konat,
užití znova noci tak lahodně
ukrácené, jak v Britsku; prsten vyhrán.

Posthumus. Ten kámen k dobytí je příliš tvrdý.

Jachimo. Ne valně; s vaší dámou šlo to měkce.

Posthumus. Netropte z prohry posměch: víte snad,
že nejsme déle přátelé.

Jachimo. Ba jsme,
když, milý pane, smlouvu zdržíte.
Kdybych byl, ženy vaší nepoznav,
domů se vrátil, šlo by dále o spor;
teď ale hlásím se, že její čest
i s vaším prstenem jsem vyhrál; křivda
jí ani vám se nestala, neb jsem se
dle vůle obou zachoval.

Posthumus. Prokažte,
možná-li, že jste na loži ji líbal,
pak ruku vám i prsten dám: Když ne,
ať za zlé domnění o její cnosti
váš meč, neb můj, buď vítězí, neb tratí;
neb oba bez pána ať ostanou,
až si je někdo zdvihne.

Jachimo. Okolnosti,
o nichž dokážu, jak jsou pravdy blízké,
ty na víru vás přivedou: jich sílu
potvrdím přísahou; leč byste chtěl,
jak za to mám, ji prominouti, uznav
zbytečnost její.

Posthumus. K věci.

Jachimo. Ložnice
(v níž přiznám se že nespál jsem, okoušev
co stálo za bdění) je obestřena
čalouny z hedvábí a stříbra; příběh,
jak s hrdou Cleopatrou se Říman setkal,
a Cydnus nade břehy vystoupil,

bud' davem lodí, nebo pýchou: práce
tak krásně zvedená, tak bohatá,
že mistrnost s drahostí zápasila;
až div, jak vše to zevrubně a vzácně
se zdařilo, že pravý život –

Posthumus. Dobře;

to však zde ode mne jste slyšet mohl,
neb od jiného.

Jachimo. Další podrobnosti
musí mou znalost prokázat.

Posthumus. Ba musí,
anebo na cti vám ublížit.

Jachimo. Komín

je k straně polední; na římse cudná
Diana v lázni: nikdy nespátl jsem,
by postavy tak sami mluvily;
jich tvůrce, jako příroda, byl němý;
však překonal ji, vyjma dech a hnutí.

Posthumus. I to jste mohl rovněž z doslechu
nasbírat; mluvilo se o tom často.

Jachimo. Strop vypuklý s zlatými cherubiny:
kozlíky (zapomněl jsem) jsou dva spící
Cupidové od stříbra, o pochodně
na jedné noze pěkně opření.

Posthumus. V tom její čest! – Připusťme že jste vše to
byl viděl (chvála vaší paměti),
popsání věcí v jejím pokoji
nezjistí sázky vaší nikterak.

Jachimo. Nu možná-li vám zblednout, dovozte
jen abych tento klénot odkryl; hle! –

Vytáhne náramek.

a pryč je opět: zasnoubím jej s vaším
diamantem, a nechám si je oba.

Posthumus. Ó nebe! – Ještě jednou chci jej vidět.
Však týž-li je to, který jsem jí dal?

Jachimo. Ba týž (a jsem jí vděčen): s ruky své
jej svlékla; jakobych ji viděl; něžné
chování bylo dražší než sám dar,
jenž tím přec bohatnul. Dala mi jej,
řkouc, že si dřív ho vážila.

Posthumus. Snad že jej
odepjala, by mně jej poslat mohla?

Jachimo. Aj, píše vám co takového, jak?

Posthumus. Ó! ne, ne; máte pravdu. Ten vám přidám;

Dává mu prsten.

on je teď oku mému basilišek,
a podíváním usmrtí. – Kde krása,
tam není poctivosti; pravdy ne,
kde vše jen na oko; a žádné lásky,
kde jiný muž¹⁴: Ba ženu přísaha

tak málo víže k tomu kdo ji přijal,
jak k samé cnosti, totiž zhola nic. –
Nad míru falešná!

Philario. Jen strpení,
a přijměte zas prsten; není vyhrán:
možná že klénot ztratila; anebo
snad kdo ví která služka uplacená
ji o něj okradla?

Posthumus. Skutečná pravda;
tak, doufám, k němu přišel. – Vraťte prsten. –
Udejte jedno na těle znaménko,
což víc platí; zde to jest kradené.

Jachimo. Jupiter ví, že jej mám z ruky její.

Posthumus. Ó! slyšte; Jupiterem se zkalíná.
Již je to pravda; – nech si prsten; jist jsem
že by ho neztratila: služby vše jsou
pod přísahou, a věrné: – Navést je
by kradly! Cizinec! – Ne, on s ní smilnil:
tím znamenána její necudnost:
tak draze koupila si jméno kurvy. –
Zde je tvá mzda; a celé peklo nechat
se o vás rozdělí!

Philario. Spokojte se.
To vše nestačí, by uvěřil,
kdo pevně přesvědčen –

Posthumus. Nemluvte déle;
zprolíhal ji.

Jachimo. A chcete-li se ještě
víc ubezpečit, pod prsem (jenž hoden
je stisknutí) má znamení, až pyšné
v tak něžném příbytku: Přisám bůh, líbal
jsem je, a znova stále hladověl,
že nasycen vždy jsem se k pastvě vracel.
Vy máte v paměti tu skvrnu?

Posthumus. Mám,
a ona svědčí o poskvrně jiné,
tak ohromné, že peklo naplní,
byť i tam byla samojediná.

Jachimo. A chcete ještě více poslechnout?

Posthumus. Uspořte počtu: nesčítejte skutků;
jeden, a milion!

Jachimo. Já přísahám –

Posthumus. Nepřisahejte. Kybyste se zaklel,
že jste se hříchu nedopustil, lžete;
i zabiju tě, budeš-li zapírat,
že's mne ovidličil.

Jachimo. Nic nezapírám.

Posthumus. Kde jest, bych na kusy ji roztrhal!
Tam půjdu, u dvora, před jejím otcem

to vykonám. – Něco se musí stát –
Odejde.

Philario. Již sebou všecek nevládne! – Vyhrál jste:
pospěšme za ním, náhlý vztek odvrátit
jaký má k sobě sám.

Jachimo. Z celého srdce.
Odejdou.

Výjev pátý
Tam též. jiný pokoj.
Vystoupí Posthumus.

Posthumus. Což nemohou se lidé stát, by ženy
půl práce neměly? Plod cizoložný
je každý z nás; ctihodný onen muž,
jehož jsem otcem zval, byl nevím kde,
když jsem byl ražen; mne kys falšovník
svým strojem padělal: A matka tenkrát
Dianou sloula; jak teď žena má
je bez rovně. – Ha pomstu, pomstu! Vlastní
dle práva rozkoš mou mně odřekla,
bych středně žil prosívala, pravíc to
s cudem tak růženým, že snad by starý
Saturnus sladkým pohledem by zvroucněl;
že jsem ji měl tak čistou jako sníh
nesluněný: – Ha, u všech ďáblů! – Onen
prožloutlý Jachimo as za hodinu –
ne? – dřív – v tu chvíli; ani necek' snad,
jak vykrmený kanec germanský
jen zvolal „hoj!“ a skočil; závady
nenašel jiné krom jaké se nadál,
a ona před nátiskem chránit měla.
Kde najdu v sobě ženy část! Vše hnutí,
co v muži k zlému tíhne, věřte mně,
díl ženy jest: Ať je to lživost, vězte
že pošla od ženy; pochlebnost, od ní;
klam, od ní; smilnost, chlipná mysl, od ní;
msta, od ní; ctižádost i lakomost,
nestálá chlubnost, pohrdání, choutky
dětinské, utrhačnost, vrtkavost,
vše co se hříchem zve, co peklo zná jen,
je od ní, díl neb celé: celé raděj;
vždyť u samého hříchu
namají stálosti, měníce jeden
hřích minutu jen starý, za druhý
snad ani půl tak starý. Proti nim
chci psát, je v ošklivosti mít, a klnout. –
Však lépe nenávist svou projevím,
když budu prosit: staň se vůle jim;
sám ďábel nemůže jich více trápit.
Odejde.

JEDNÁNÍ TŘETÍ

Výjev první

Britanie. Státní komnata v Cymbelínově paláci.

Jednou stranou vystoupí Cymbelín, Královna, Cloten a lordové; druhou Cajus Lucius s družinou.

Cymbelín. Teď pověz, co nám chce Augustus Caesar?

Lucius. Když Julius Caesar (jehož živou paměť

lid v oku chová, ucho stále slyší,
a jazyk hlásá) byl zde v Britansku
jež podmanil, Cassibelan, tvůj strýc,
(pověstný chválou Caesara ne méně
než skutky záslužnými) za sebe,
a za potomstvo slíbil Římu daň,
vždy ročně tři tisíce liber; kteréž
ty's posléz neodved'.

Královna. A neodvede;

by divu konec bylo.

Cloten. Caesarů

být může mnoho, než zas přijde Julius.
Britansko je svůj sobě svět; a za to
že nos nám roste, platit nebudem.

Královna. Příhodná doba, v níž nás obrat mohli,

teď s náhradou k nám přišla. – Pamatujte,
mocnáři můj, na krále, vaše předky,
a přirozenou mocnost ostrova
ohrazeného jak Neptunův park
kolím skal nepřístupných, řvoucím mořem,
a jespy, ježto nesnesouce lodí
nepřátelských i se stromem je polknou.
Dobyl zde Caesar arcí vítězství;
avšak bez chlouby své, že „přišel, spatřil,
a zvítězil“: on s hanbou (a to první,
která se ho kdy dotkla) s našich břehů
byl odehnán, jsa dvakrát poražen;
a jeho loďstvo (bídne hloupé hračky!)
na hrozném moři našem zmítalo se
jak skořepiny po vlnách, a lehce
o skály rozbilo. Pln radosti,
slavný Cassibelan jsa jednou na tom
(ó, plaché štěstí!), Caesarova meče
se pánem stát, dal ohněm rozkošným
ozářit město Ludovo, a Britan
se udatenstvím honosil.

Cloten. Slovem, budoucně nebude se již nižádná daň platit. Království naše je mocnější nežli
bylo tehdejší; a, jak jsem pravil, takových Caesarů již není: možná že jiní nápodobně křivé
nosy mají; ale tak mohutných paží není ani jeden.

Cymbelín. Nech, synu, matku domluvit.

Cloten. Mnohýť ještě mezi námi, jenž má tak pádnou pěst jako Cassibelan: já nepravím, že
jsem sám takový; ačkoli také ruku mám. – Co daň? proč bychom daň platili? Může-li nám

Caesar slunce kostrou zaclonit, čili měsíc do kapsy strčit, budeme mu platit daň ze světla; jinak, pane, nic víc o dani, za to bych vás prosil.

Cymbelín. Musí vám známo být,
než Římané urážlivě nám daň
tu vydrali, byli jsme svobodni;
ctižádost Caesarova (nadutá
přes míru tak, že téměř světa boky
se pukaly), beze vší barvy, jho nám
na šíji vložila; setřást je sluší
tak bojovnému lidu, za jaký se
my samy pokládáme. Caesarovi
v ta slova díme, praotec náš byl
Mulmutius, jenž naše zákony
nám nařídil; jichž zachování Caesar
až příliš mečem zohavil; to vrátit
ke svobodě mocí nám svěřenou
buď naše zásluha, byť pak i Řím
se rozhněval. Mulmutius vydal
nám zákony, on první v Britansku
na čelo zlatou korunu si vstavil,
a zval se králem.

Lucius. Cymbelíne, žel mi
že musím teď Augusta Caesara
(jenž králů víc má k posluze, než dům
tvůj služebníků), prohlásit za tvého
nepřítele. Slyš tedy ode mne: –
Ve jménu Caesara svolávám válku
i zkázu na tebe: strachuj se hrůzy,
jíž neodoláš. – Takto vyzván, přijmi
za vše co se mne týče díky mé.

Cymbelín. Tys velevítán, Caje. Caesar tvůj
mne na rytířství pasoval; u něho
jsem trávil dlouho mladost svou; on sám
mne dařil hodnostmi; a bera mi je
teď mocí nazpět, činí že je chci
vší silou chránit. Mámt' já toho zprávu,
že sáhli Panonští a Dalmatové
po zbrani pro své svobody; nevšímat
si takých příkladů, krev chladnou v Britech
by jevilo: což Caesar shledat nesmí.

Lucius. Ať skutek rozhodne.

Cloten. Milost královská vás vítá. Hleďte si u nás
kratochvíle den nebo dva, aneb ještě déle: budete-li
nás potom na jiných cestách hledat, najdete nás za
pasem naší slané vody: jestli nás odtud vyženete, bude
váš. Padnete-li ale na té výpravě, budou zdejší krkavci
tím lépe u vás hodokvasit; a pak je všemu konec.

Lucius. Ba věru, pane.

Cymbelín. Znáám vůli pána vašeho, vy mou:
ostatně jste mi vítán.
Odejdou.

Výjev druhý

Jiný pokoj tamtéž.

Pisanio vystoupí a čte psaní.

Pisanio. Jak! z cizoložství? Proč jste nepsal, jaký
netvor ji viní? – Leonate! Pane!
jak divná otrava ti v ucho padla!
Kdo z lichých Vlachů (jedovaté ruky
i jazyka) zmocnil se sluchu tvého
přeochotného? – Ona nevěrná?
Ne: za svou věrnost je trestána, víc
jak bohyně než jako žena útok
trpíc, pod níž by mnohá síla klesla. –
Ó pane můj! tys' pod ní duchem teď
tak nízko, jako prvé bohatstvím. –
Jak to? já že bych ji měl zavraždit?
pro lásku, slib, a věrnost, s jakou stojím
k tvým rozkazům? – Já, ji? – a krev její?
Vidí-li v tom se dobrá služba, věčně
slout nechci úslužným. Jak vypadám,
že se mu zdám být zbaven lidskosti
v té míře, jak týž zločin žádá? „Čiň tak.
List, který jsem jí poslal, příležitost
ti zjedná z poručení jejího.“ – ¹⁵
Prokletý papír! černý jako ingoust
co na něm jest. Bezcitná onuce,
ty's manem činu, povrch ale zdáš se
jak panna nevinná? Aj! tu přichází.

Imogena vejde.

V takovém nařízení nejsem zběhlý.

Imogena. Co máš, Pisanio?

Pisanio. Zde, kněžno, posílá vám můj pán list.

Imogena. Kdo? tvůj pán? on je můj pán: Leonatus.

Byl by to věru hvězdář učený,
kdo by znal hvězdy jako já to písmo;
budoucnost mohl by nám vyjevit. –
Ty boží dobroto, kéž co v něm stojí
jen láskou dýše, zdravím chotě mého,
a spokojeností – ne, že jsme oba
rozloučení – ne, toho jen ať želí:
žel mnohdy bývá lék; a to je jeden,
co lásce hová; – spokojeností,
krom toho jediného! – Dobrý vosku,
dovol mi. – Včelky, buďte požehnány,
vy robíte ty zámky tajnosti!
V nesnázích dlužník nemodlí se rovně
s milencem: ač vinného do vězení

vrháte, však i Cupidovi děcku
spínáte tobolku¹⁶. – Ach! Bohové,
jen dobré zprávy!

(Čte) „Spravedlnost, a zlost otce tvého, kdyby mne na vlastní půdě zastihl, nemohla by tak
krutě se mnou naložit, abych pohledem Tvým, nejdražší stvoření, znova cele neokřál. Věz
tedy, že jsem v Cambrii, v přístavu Milfordu: Kam zpráva tato lásku Tvou nakloní, tam
následuj. S tím přeje Ti všecko štěstí, jenž věren slibu svému setrvá, Tvůj, vždy s větší
láskou, Leonatus Posthumus.“

Sem koně o křídlech! – Slyšíš, Pisanio?

On je v Milfordu: Čti, a pověz mi
jak je tam daleko. Když pro maličkost
jiný se týden pachtí, proč bych já tam
nesběhla za den? – Věrný můj Pisanio
(jenž se mnou toužíš pána spatřit; toužíš –
ó, smluv se! – jen ne jako já; – ač toužíš –
jen mírněji: – ó! ne tak jako já,
má touha je přespríliš) mluv, a hrkem
(důvěrník lásky sluchu průduchy
má naplnit až zalehnou), jak asi
je daleko ten požehnaný Milford:
A spolu, odkud má to štěstí Wales,
že onen přístav chová: Především,
jak se jen odsud vykradem; a času
rozzivení, jež způsobí náš odchod
až k návratu, jak omluvíme: – nejprv
však, kudy odtud. K čemu před plozením
rodíme výmluvy? O tom až pozděj.
Teď řekni, prosím, kolikráte dvacet
mil ujedem za jednu hodinu?

Pisanio. Již dvacet jich od rána do večera
je pro vás, kněžno, dost, ba příliš dost.

Imogena. Aj, kdyby jel kdo k vlastní popravě,
nemoh' by jít tak zdlouha: slyšela jsem
o jízdě v závod, kde šly koně rychlej
než písek, který místo hodin běží. –
Toť pouhá maličkost. – Jdi ke komorné,
ať dělá, že je nemocna; a řekne,
že k svému otci chce; a ostarej mi
hned jízdny šat, nic dražší než jak sluší
na ženu svobodníka.

Pisanio. Milost paní,
vy byste měla raděj rozvážit.

Imogena. Já hledím ku předu; – ni sem, ni tam,
aniž co za mnou, kde jen samá tma,
jíž nelze proniknout. Ó, jdi už, prosím:
učíš jak žádám. Daremná to řeč,
jen k Milfordum je cesta odtud přeč.

Odejdou.

Výjev třetí.

*Wales. Hornatá krajina s jeskyní.
Belarius, Guiderius a Arviragus vejdou.*

Belarius. Den pěkný, nelze doma zůstat, kdo má
tak nízký krov jak my. Skloňte se, hoši:
ta brána učí vás klanět se nebi,
a shýbá k ranním službám svatým: Brány
mocnářů klenou se tak vysoko,
že obrové si mohou veskrz kráčet,
bezbožný turban na hlavě, a slunci
dobrý den nedat. – Zdar ti, nebe krásné!
Ač skála dům náš, však zatvrzelosti,
jak v pyšných bytech, k tobě nejevíme.

Guiderius. Buď zdrávo nebe!

Arviragus. Budiž zdrávo nebe!

Belarius. Teď na lov do hor. Vy na onen chlum:

neb máte mladé nohy; já se projdu
po dolinách. Až mne uzříte s hora
tak jako vránu, považte, že prostor
jen zmenšuje neb veliči: a v mysli
přemítejte, co jsem vám povídal
o dvoru, knížatech, a války losech:
ta služba není službou, když se koná,
leč když se službou uznává: Tak soudíc,
zisk bém ze všeho, co vidíme;
ba často s potěšením shledáme,
že brouk je pod skořípkou v jistší chraně
než orel s mocnou perutí. Ó! život
je vzácnější, než za potupu sloužit;
bohatší, nežli za úplatek lenit;
hrdější, než v hedvábí na dluh šustit:
ač, kdo tě vyfintil, před tebou smekne,
však úpisu ti v knize nepřetrhne.
Našemu životu nic není rovno.

Guiderius. Z vás mluví zkušenost: my nebožátka
bez peří nevzlétli jsme hnízdu s očí;
nevíme jaký venku vzduch. Ten život
můž být nejlepší, nazvem-li tichý
nejlepším; vám, jenž pernějšího poznal,
tím sladší; příhodný k tuhému stáří;
nám však je temnice nevědomosti;
pout' v posteli, a žalář dlužníka,
jenž mezí nesmí překročit.¹⁷

Arviragus. O čem pak
rozprávět, až budem ve vašich letech?
až uslyšíme déšť a vicher šlehat
mráкотný prosinec, jak v perné sluji
prohovoříme chvíle mrazivé?
My neviděli nic: jsme němá tvář:
jak liška chytří, na lup: jako vlk
bojovní, o pokrm: udatnost naše

honí co utíká; my z klece kůr
si děláme, jak ptáče zavřené,
a pějeme v zajetí jak svobodní.

Belarius. Co je to za řeč! Kdybyste jen lichvu

měšt znali, a vědomě cítili:
umění dvorské, kde tak těžko obstat,
jak odstoupit: kde vylézt na vrchol
je pádu jistota, neb taká kluzkost,
že bázeň zlá jest' jako padání:
klopotu války, snahu, ježto hledá
jen nebezpečí jménem cti a slávy;
i v hledání již umírá, a mívá
potupný náhrobek tak často, jako
památku činu šlechtného; mnohdy
zlou odsluhu za dobré skutky; ano,
co hůřet', tupiči se kořit musí. –
Ó dítky! tu pohádku může svět
si ze mne přečíst: římské meče tělo
mi popsaly, a mezi nejlepšimi
mé dobré slovo tehdá v čele stálo:
od Cymbelína byl jsem milován;
když zdvihli o vojínu řeč, šlo jméno
mé v zápětí: I byl jsem jako strom,
jenž suky ovocem prohýbal; za noc
však jednu, bouře, loupež, zveťe si to
jak chcete, střásla zralou úrodu,
i s listím, že jsem nahým zůstaven
byl nehodě.

Guiderius. Nestálá přízeň to!

Belarius. Můj hřích (jak jsem vám často vypravoval)

byl jen, že se dva ničemníci, jichžto
falešná přísaha víc platila
než moje dobré jméno, zakleli
před Cymbelínem, že jsem s Římany
byl spolčen: odtud vyhnanství mé pošlo;
po dvacet let ta skála, kraj ten, byly
mým světem, kde, živ ve ctné svobodě,
jsem nebi více dluhu zbožně splatil,
než za celý čas minulý. – Ted' do hor!
To není honců řeč. – Kdo první z vás
uloví zvěř, je pánem slavnosti;
ostatní dva budou mu ku posluze:
nám jedu není se co bát, jenž číhá
na místech skvostnějších. V dolu se sejdem.

Guiderius a Arviragus odejdou.

Jak těžko přirozenou jiskru tajit!
Ti hoši nevědí, že královští
jsou synové; a Cymbelínu ve snu
se nezdá, že jsou ještě na živě.
Myslíce že jsou moji, vychování

po skrovnu v sluji, v níž se shýbají,
přec duchem sáhají k stropům paláců;
a příroda je učí sporstné věci
po pansku vésti, líp než cizí způsob.
Týž Polydor – po Cymbelínovi
Britanska dědic, zván od krále otce
Guiderius – vít' Jupiter! když sedě
na třínožce povídám, jaké jsem
rekovské činy vykonal, duch jeho
v mou pověst vletí; když pak dím: „Tak padl
můj nepřítel; tak jsem mu na vaz šlápnul“ –
krev knížecí se hned do tváře žene,
pot vyrazí, on napne mladé svaly,
a vezme na se postavu, jíž slova
má zobrazuje. Mladší bratr, Cadwal,
(prv Arviragus) rovným hnutím život
v mé řeči budí, a vždy spíše jeví
co sám jen cítí. He! zvěř vyštvali. –
Ó Cymbelíne! nebesa to vědí,
i moje svědomí, že jsi mě vyhnal
nespravedlivě; za to jsem tvé děti,
tři a dvě léta staré, ukradl,
bych potomstva tě zbavil, jako's ty mne
z mých statků zloupil. Ty, Euryphile,
byla's jich kojnou; oni však za matku
tě drželi, a denně hrob její
uctívají: mne pak Belaria,
pod jmenem Morgan, za vlastního otce
považují. – Lov začíná.
Odejde.

Výjev čtvrtý.

Nedaleko přístavu Milfordu.

Pisania a Imogena vejdou.

Imogena. Ty's pravil, když jsme s koně slezli, že to
hned u ruky. – Tak po mně matka nikdy
nebažila, jak já teď. – Člověče!
Pisania! kde je tu Posthumus?
Co v duši chováš, že tak celý trneš?
Proč z prsou tyto vzdechy vyrýváš?
Ve tváři té jen malované poznal
by každý zděšenost nevýslovnou:
okaž mi sám na sobě méně strachu,
než pomatenost složenější mysl
mou přemůže. Co chceš? Jak mám přivítat
list podaný tak nepřívětivě?
Neseš-li letní zprávy, dřív se usměj;
a jsou-li na zimu, nuž zachovej
jen pohled svůj. – Toť ruka mého chotě!
Italie jedokletá přelstila ho;

ve zlé s ním přišlo. – Mluv, ať jazyk tvůj
umění pohromy, která by, čtouc ji,
mne mohla usmrtit.

Pisano. Jen čtete, prosím,
a uhlídáte, že jsem bídný člověk,
jejž osud v ošklivosti má.

Imogena (*čte*). „Pisano, tvá paní si hrála na nevěstku v mé posteli; mám o tom krvavé
svědectví v sobě. Já nemluvím po slabém domnění, nýbrž po důkazu tak mocném, jako žal
můj, a tak jistém, jako že pomstu očekávám. Ten úkol musíš, Pisano, ty za mne odehrát,
není-li věrnost tvá od porušení jejího nakažena. Vlastní rukou zbav ji života; příležitost
zjednám ti v přístavu Milfordu: psal jsem jí už za tou příčinou: Bojíš-li se ránu zadat, a o
skutku mne zbezpečit, tehdy jsi náhončí její hanby, a mně rovněž tak nevěrný.“

Pisano. Nač bych měl tasit meč? list papíru
jí hrdlo podřezal. – Ne; pomluva,
ta břitnější má ostří nežli meč,
a jazyk jedovatější než v Nilu
vše žížaly; na rychlém větru jede
dech její, a přelhává světa kraje:
vtírá se králům, královnám i panstvu,
pannám i ženám, ba v tajenství hrobů
ta pomluva ještěřčí vniká. – Jak je
vám, kněžno?

Imogena. Na loži jeho falešná! Co jest to
být falešná? snad ležet tam a bdít
a na něj myslit? plakat hodinu
od hodiny? když spaním příroda je
obklíčena, z děsného sna o nem se
vytrhovat, a s křikem probuzovat?
to sluje v loži falešná? Co myslíš?

Pisano. Ach, kněžno milostná!

Imogena. Já falešná?
Tvé svědomí ať svědčí, Jachimo:
ty jsi ho z nezdrželivosti vinil;
tenkrát vypadal jsi jako lotr;
teď mi se zdá, že máš dost dobrou tvář. –
Jakás italská straka, která měla
za matku ličidlo¹⁸, jej podvedla:
já chudák zchatrněla, šat jsem z mody;
že ale příliš skvostný viset na zdi,
dají mne rozstříhat: – na kusy se mnou! –
Ó! sliby mužů zrádcové jsou žen.
Pro zpouř tvou, můj choti! budou myslit,
že každá dobrá tvář je přikrytím
ošemetnosti; nezrozená kde
se jeví, nošena jen, ženám sloužit
za laskominu.

Pisano. Slyšte, dobrá kněžno.

Imogena. Muž poctivý, mluvil-li jak falešný
Aeneas¹⁹, falešníkem tehdy sloul;
a Sinon mnohou slzu posvátnou

svým pláčem zhanobil, i pravou bídu
o smilování připravil: tak ty,
Posthume, nakvasíš všech mužů sličnost:
libé a statné bude falešným
a křivopřísežným pro velký hřích tvůj. –
Hleď, abys aspoň ty byl poctivý:
učiň jak pán tvůj káže. Až ho spatříš,
osvědč jen maličko mou poslušnost:
Vidíš, já sama tasím meč: tu v zemi,
a protkni lásky příbytek nevinný,
mé srdce. Neboj se; nic tam nenajdeš,
krom zármutku: tvůj pán, dřív jeho poklad,
tam nebydlí. Konej co kázal; udeř.
Možná, že's udatný při lepší věci,
teď ale mi se zdáš být zbabělý.

Pisanio. Pryč,
hanebný nástroji! ty ruku mou
nezatratíš.

Imogena. Já umřít musím; učiň,
ať se to stane rukou tvou, jinak
bys nebyl sluha svého pána. Božské
přikázání odpírá samovraždě,
že slabá ruka má je bázlivá.
Pojď, zde je srdce mé: něco tu leží: –
Ó, sečkej, nežádám si ochrany;
poslušna jako pošva. – Co tu mám?
Od Leonata pravověrce písma,
teď samé kacířství? Pryč odtud, pryč,
vy kaziči mé víry! nechci déle
vás srdci mít za náprsník. Tak věří
snad zpozdilec bludařským učitelům:
Ač osten zrady cítí zrazenec,
vždy nese zrádce horší ještě žal.
Posthume, ty jsi proti otci králi
vyzval mou neposlušnost, tobě k vůli
jsem zhrdla námluvami knížat, shledáš
snad posléz, že to není obyčejné
jednání, nýbrž úmysl převzácný:
i teskno myslit, až se nabažíš
s kým se teď vláčíš, jak tvá paměť bude
ode mne trápena. . Jen pospěš rychle:
beránek bijce prosí: kde je nůž tvůj?
ty příliš dlouho váháš vykonat
co pán tvůj velí; když tě sama žádám.

Pisanio. Ó milostivá paní! od té chvíle,
co poručení mám čin podstoupit,
nespal jsem ani okamžik.

Imogena. Vyspi se
pak v posteli.

Pisano. Dřív ať se slepoty
mé oči dobdí.

Imogena. Proč jsi se v to tedy
uvázal? Nač jsi zmrhal tolik mil
s tou zámínkou? to místo? snaha má,
i tvoje? koňů našich týrání?
čas tobě vítaný? dvůr zděšený
mým odchodem; kam víc se vrátit nechci?
Šel jsi tak daleko, mít spuštěno,
když stoje v hotovosti vyvolenou
zvěř vidíš před sebou?

Pisano. Bych času nabyl,
a pozbyl zlého úradu; zatím
jsem cestu vymyslíl. Pokojně račte
mne, kněžno, poslechnout.

Imogena. Mluv dokud jazyk
tvůj neumdlí; já slyšela, že jsem
prý nevěstka; můj sluch, falešně raněn,
nemůže horší úraz vzít, ba ani
při onom dna se dohledat. Jen mluv.

Pisano. Já myslil, kněžno, že nepůjdete
již nazpět.

Imogena. Arci, neb jsi mne sem přived',
abys mne zabil.

Pisano. Ne, to nikoli:
Kdybych tak moudrý byl jak poctivý,
můj úmysl by podařit se musel.
Vždyť nelze jinak, než že pán můj zklamán:
kýs zlosyn, mistr svého umění,
tu křivdu proklatou sved' na vás oba.

Imogena. Nějaká římská kuběna?

Pisano. Nevěřte.
Odešlu zprávu, že jste umrlá,
s krvavým znamením; neb příkaz mám
tak učinit: Až dvůr vás pohřeší,
vše ještě líp se potvrdí.

Imogena. Můj milý,
co zatím počít mám? jak živa být?
kde bydlet? co mi život potěší,
když choti jsem již mrtva?

Pisano. Jestli chcete
zpět ke dvoru –

Imogena. Ne ke dvoru, ne k otci;
ať mne víc nesouží to hrubé, panské
a hloupé nic, týž Cloten, jehožto
milostných námluv jsem se hrozila
jak obležení.

Pisano. Když ne ke dvoru,
nesmíte také zůstat v Britansku.

Imogena. A kde? Což slunce v Britansku jen svítí?

Je den a noc jen v Britansku? V širém světě
zdá Britansko se být jen přívěsek,
ne jeho obsah; ve velkém rybníku
labutí hnízdo. Pomysli, že jsou
i krom Britanska žitelé.

Pisanio. Těším se

myslíte-li na jiné místo. Lucius,
vyslanec z Říma, přijde zítra už
do přístavu Milfordu: můžete-li
mít mysl tak nezhlídnou, jak je los váš,
a skrýt, co byste za své s nebezpečím
jen směla zjevit, měla byste pustit
se cestou slušnou, plnou rozhledu:
nedaleko kde Posthumus snad bydlí,
tak blízko alespoň, že když i jeho
jednání nespátříte, přec vám pověst
pošeptá o něm každou hodinu
do ucha živou pravdu.

Imogena. Tomu k vůli,

hrozí-li cudnosti jen nebezpečí,
ne smrt, se odvážím.

Pisanio. Nu, věc je ta.

Musíte zapomenout, že jste ženská;
poroučení v poslušnost proměnit;
ostýchavost a něžnost (tyto družky
všech žen, anebo raděj ženy samé
libostnou podstatu) v laškovnou smělost:
obratná v ústípkách, od slova rychlá,
drzá i svárlivá jak lasice,
musíte zapomnět vašeho líčka
nejdražší poklad, ano vydat jej
(Ó, kruté srdce! Pomoci však není!)
chtivému dotknutí vše-líbavého
Titana: zapomenout také snažný
a zdobný šperk, jímž velkou jste Junonu
k závistí popudila.

Imogena. Krátce tedy:

vidím tvůj cíl, a jsem už téměř mužem.

Pisanio. Zatím jen buďte muže podobou.

Pomysliv dřívě na to, uchystal jsem
(je to v mém vaku) kamisolu, klobouk
a spodky se vším příslušenstvím: byste,
s jich přispěním, a s tvárností, co vám
jí rovnoleté stáří půjčit může,
přistoupíc k šlechtnému Luciovi,
u něho služby se dožádala;
povězte, v čem se znáte (pochopí to,
pro hudbu má-li v hlavě sluch), a jist jsem,
že vás radostně přivítá; neb muž je

počestný, a, co dvakrát tolik, zbožný.
V cizině ku pomoci máte mne,
boháče, a já stačím pro začátek
i pro budoucí potřebu.

Imogena. Ty's celá
má útěcha, již bohové mne živí.
Pojď, prosím tě: musíme jiné věci
si ještě rozvážit, a srovnat vše,
jak šťastná chvíle přeje. V podnětí
tom budu vojákem, a snesu všecko
se zmužilostí knížecí. Pojď, prosím.

Pisano. Má kněžno, rozlučme se tedy krátce,
bych, pohřešen, nepadl v podezření,
že jsem vás ode dvora odvedl.
Šlechtná paní, zde je skříňka, dostal
jsem ji od královny: a je v ní něco
drahého; stůněte-li na moři,
je-li vám těžko na zemi, dost málem
si zaženete nezdraví. – Ukryjte
se v houští, a za muže přistrojte. –
Ať bozi k dobrému vás vedou!

Imogena. Amen.
Mé díky přijmi.
Odejdou.

Výjev pátý.

Pokoj v Cymbelínově paláci.

Cymbelín, Královna, Cloten, Lucius a lordové vejdou.

Cymbelín. Až potud; buďte zdráv.

Lucius. Dík, slavný králi.
Můj císař psal; musím se vrátit; líto
mi věru, že vás za nepřítele
u svého pána musím prohlásit.

Cymbelín. Lid nechce snášet jeho jha; a kdybych
já sám chtěl menší svrchovanost jevit,
prokázal bych se ovšem nekrálovsky.

Lucius. Teď, pane můj, vás jenom ještě žádám
za průvod po zemi až do Milfordu. –
Vám štěstí přeju, královno; i vám!

Cymbelín. Ten úřad vzkládám na vás, lordové!
Povinné úcty v ničem nepomiňte.
Bůh s vámi, vzácný Lucie.

Lucius. Princi, dejte mi ruku.

Cloten. Přijměte ji přátelsky;
od dneška vede ji váš nepřítel.

Lucius. Jen konec oznámí, kdo vyhrál. S bohem!

Cymbelín. Dřív neopustěte, páni, ctného Lucia,
až překročí Severnu²⁰. – Mnoho štěstí!
Lucius a lordové odejdou.

Královna. Odchází rozhněván; nám však je ke cti,
že jsme mu dali příčinu.

Cloten. Tím líp:

toho si přáli statní Britané.

Cymbelín. Již dříve napsal Lucius císaři
jak se zde vede. Protož hledme v čas,
abychom v hotovosti měly vozy
a jízdu: vojska, které má již v Gallii,
dají se brzo sestředit, odkud se
moc jeho válečná k Britansku zdvihne.

Královna. To není práce ve snu, ta se musí
odbývat s pospěchem, a důrazně.

Cymbelín. Nadání, že se tak vše stane, píle
nám dodalo. Než milá královno,
kdepak je naše dcera? Před Římanem
se neokázala, a nám povinnou
dne úctu nesložila. Zdá se věru,
že je v ní zlosti víc než poslušnosti:
vždy jsme to znamenali. – Zavolejte
ji sem, ve shovívání byli jsme
až nedbalí.

Služebník odejde.

Královna. Královský pane můj,
co Posthumus byl vyhnán, vedla život
jen v soukromí; čas samojediný
to zhojit musí. Račiž vaše Jasnost
ji ostrých řečí uchovati: ona
je domluvy tak citliva, že jsou
jí slova ranami, a rány smrtí.

Služebník se vrátí.

Cymbelín. Kde mešká? Jak se její nevážnost
dá omluvit?

Služebník. Odpusťte, králi, dvěře
jsou všechny zamčeny, a nikdo nechce
dát odpověď, ať sebe hlučněj tlučem.

Královna. Můj králi, když jsem posléz u ní byla,
za odpuštění prosila, že žije
tak v zamčité; nezdravím nucena
prý se vám dluhu neodplacuje,
jímž denně povinna se býti zná:
to měla jsem vám známo učinit,
hluk dvoru ale původem, že paměť
má hanbu nese.

Cymbelín. Dvěře zamčeny?

Jí vidět nebylo? Dej bůh, by strach můj
byl mylný!

Odejde.

Královna. Jdi pak, synu, za králem.

Cloten. Ten chlap, Pisanio, starý sluha její,
nedal se dva dni vidět.

Královna. Jdi, měj pozor. –

Cloten odejde.

Pisano, ty co's Posthuma tak bránil! –
On má lék ode mne: dej bůh, by proto
zde scházel, že jej vypil, myslít' totiž,
že má nějakou vzácnost. Kam však ona
se asi děla? Padla v zoufalství snad;
neb na perutech vroucí lásky prchla
ku zmilenému Posthumovi. Došlat'
buď smrti, nebo necti; cíl můj dobře
obého užije: Je-li ta tam,
korunu britskou komu chci pak dám.

Cloten se vrátí.

Nu jak, můj synu?

Cloten. Jisté jest, že prchla.

Jen jděte krále potěšit: on rádí,
že nikdo přistoupit si netroufá.

Královna. Tím lépe: Kéž by touto nocí jen
dni nejbližšímu byl již ukraden!

Odejde.

Cloten. Já miluju a nenávidím jí,
neboť jest spanilá i dcera krále;
mrav dvorský při ní vybranější nežli
u jiné dámy, u všech dám, žen vůbec:
od každé má co nejlepšího, ze všech
jsouc složena, vše opět převyšuje.
Protož ji miluju. Leč mnou že zhrdla,
že s nízkým Posthumem se zahodila,
to hanobí soud její tak, že vše,
co jinak vzácné, tím se udusí;
v tom umyslím jí nenávidět; ano,
na ní se skutkem pomstít: neb když blázni –

Pisano vejde.

Kdo tu? Jak! strojíš úklady, panáčku?
Pojď sem. Ty pěkný Rufiane! Šelmo,
kde je tvá kněžna? Jedním slovem, sice
tě pošlu rovnou cestou ke všem čertům.

Pisano. Můj dobrý pane!

Cloten. Kde je kněžna tvá?

neb, přísám bůh, nechci se dvakrát tázat.
Zjev, šelmo zarytá, co v srdci tajíš,
sic roztrhna tvé srdce sám to najdu.
Šla k Posthumovi? z jehož drahnotížné
podlosti ani lot hodnoty nedá
se stáhnout.

Pisano. Ach, můj princi! Jak by mohla
být u něho? Kdy byla pohřešena?
On bydlí v Římě.

Cloten. Kde je ona? Blíž pojd';
bez zajíkání: odpověz mi platně,
co se s ní stalo?

Pisanio. Mnoho-vzácný pane!

Cloten. Ty mnoho-vzácná šelmo! Vyzrad', kde je
tvá paní, rychle, prvním slovem, – Nic víc
o vzácném pánu, – mluv, sic bude tvá
mlčenlivost v tu chvíli ortel tvůj
i tvoje smrt.

Pisanio. Nu, budiž; list ten poví
vám, co o jejím útěku mi známo.
Podává mu list.

Cloten. Okaž to sem. – Až před Augustův trůn
ji stíhat budu.

Pisanio (*stranou*). Tak, anebo zhyneš²¹.
Ona dost daleko; a jemu z toho,
co zví, jen nesnáz pojde, jí však žádné
nebezpečí.

Cloten. Hm!

Pisanio (*stranou*). Pánovi napíšu,
že mrtva jest. Ty však si dál putuj,
a vrať se šťastně, kněžno, v domov svůj.

Cloten. Slyš, je to psaní pravé?

Pisanio. Já myslím, pane.

Cloten. Ruka je Posthumova; znám ji. – člověče, kdybys nebyl lotras, a chtěl mi věrně
sloužit, vykonávat moje rozkazy, kde bych tvé pomoci potřeboval, s opravdovou pilností –
to jest, upřímně a svědomitě spáchat každou špatnost, jíž bych na tobě žádal – myslil
bych, že jsi poctivý muž; nikdy by se ti nedostávalo mých prostředků k tvému prospěchu,
ani hlasu mého k tvému povýšení.

Pisanio. Dobře, milostivý pane.

Cloten. Chceš u mne sloužit? když jsi na holém štěstí toho žebráka Posthuma trpělivě a
trvanlivě viset zůstal, toť již z pouhé vděčnosti nelze jinak, než že budeš mého vlastního
bedlivým stoupencem. Chceš mi sloužit?

Pisanio. Chci, pane.

Cloten. Dej mi ruku tvou; tu máš můj měšec. Schoval jsi nějaký oděv předešlého pána svého?

Pisanio. Ano, Vašnosti, mám doma tentýž šat, který měl na sobě, když se s mou paní a
vládkyní loučil.

Cloten. První službu mi prokážeš, jestli sem ten šat jeho přineseš; to buď tedy první služba
tvoje; jdi.

Pisanio. Hned, princi.
Odejde.

Cloten. Setkat se s tebou v přístavu Milfordu! – Zapomněl jsem o jedné věci se ho otázat;
hned si to připomenu. – Tam právě chci tě, hanebný Posthume, zabiti. – Přál bych, aby
zde již oděv byl. Jedenkrátě pravila (hořkost ta se mi až dosud od srdce zdvihá), že pouhý
šat Posthumův ve větší poctivosti má, nežli mou vznešenou a přirozenou osobu, i se vši
ozdobou mých vlastností. S tím šatem na těle násilně ji poruším: prv jeho zabiju, před
jejíma očima; v tom uhlídá mou udatnost, a to pak bude mukou jejího pohrdání. On na
zemi, řeč mého triumfu skončena na jeho mrtvém těle – a když rozkoš má se popase (vše
to vykonám, jak pravím, k jejímu trápení v témž oděvu, který tak velebila, budu ji zpět ke
dvoru třískat, nohama až domů šlapat. Ona s potěšením mnou pohrdla, a já chci se

z pomsty veselit.

Pisanio se vrátí s oděvem.

Je to ten oděv?

Pisanio. Ano, urozený pane.

Cloten. Jak tomu dávno, co do přístavu Milfordu odešla?

Pisanio. S těžší tam již může být.

Cloten. Dones mi šatstvo do mého pokoje; totě druhá věc, kterou jsem ti nařídil: třetí pak, abys k mému záměru dobrovolně oněměl. Drž se jen povinnosti, a jisté povýšení přijde ti samo vstříc. – Pomsta má je teď v Milfordu: Kéž mám křídla, bych letěl za ní. – Pojď, a buď mi věren.

Odejde.

Pisanio. Mou škodu chceš: však k tobě upřímnost

by byla k nejlepšímu falešnost,

čehož se chránit chci. – K Milfordu běž,

té, kterou stíháš, ať tam nenajdeš.

K ní nebes blaho splyň! Tvůj, blázne, spěch

ať zváhaví: za mzdu si práci nech!

Odejde.

Výjev šestý.

Před Belariovou jeskyní.

Imogena vystoupí v mužských šatech.

Imogena. Vidím, jak obtížný je mužský život:

celá jsem stýraná, a po dvě noci

již byla holá zem mým ložem: mohla

bych stonat, než můj úmysl mne sílí. –

Milforde, když mi tě Pisanio s vrchu

okázal, byl's mi před očima. Bože!

krov zdá se před nešťastným utíkat;

ten aspoň, kde by okřát mohl²². Dva mi

žebráci pravili, že nelze zabloudit:

Lže chudý lid, jenž nesa kříž na sobě

ví, že to trest neb zkoušení? Tak jest;

což div, když pravdu sotva boháč poví:

V hojnosti klesnout hůř, než z nouze lhát;

a falešnost víc škodí u krále,

než u žebráka. – Choti předrahý!

ty's jeden z falešných. Když na tě myslím,

pomine hlad můj, ač jsem málo před tím

lačností klesala. – Co je to zde?

tu vidět pěšinu: aj, pustá skrýše:

snad abych nevolala; troufám si;

hlad ale dodá srdce přírodě,

dřív než ji zcela zničí. Mír a hojnost

zbabělce rodí; nedostatek však

je matka statnosti! – He! kdo je tu?

Jsi-liž tvor zdvořilý, mluvy; divoký-li,

dej nebo půjč²³. – He! – Žádná odpověď?

Nu, vejdu tam. Meč ale vytasím;

a bojí-li se můj nepřítel meče

jen jako já, pak si ho sotva všimne.
Takého nepřítel, dobré nebe!
Vejde do jeskyně.

Belarius, Guiderius a Arviragus vystoupí.

Belarius. Ty's nejlepším byl lovcem, Polydore,
ty slavnosti jsi pánem: já, a Cadwal,
děláme kuchaře a sluhu; tak jsme
si řekli: činnost v potu musela by
unýt i umřít, kdyby cíle svého
nedošla. Pojd'te, hlad nám hrubou krmí
ochutní: unavený na křemenu
si chrápe, kdežto lenivého tlačí
na peří kajkovém. – Buď pokoj s tebou,
ubohý domku, jenž sám sebe hlídáš.

Guiderius. Jsem celý unaven.

Arviragus. Já slabý jen
od práce, k jídlu silný.

Guiderius. V jeskyni
je něco na studeno: slupnem to,
než se nám úlovek náš uvaří.

Belarius. Stůj: nechod' tam.
Hledí dovnitř.

Kdyby to

z potrav našich
nejedlo, myslil bych, že vidím vílu.

Guiderius. Co jest tam, otče?

Belarius. Anděl, přísám bůh!
a ne-li, pozemský to jeho obraz! –
Hle, bohyně ve stáří mládenečka!

Imogena vystoupí.

Imogena. Vy dobří páni, neubližte mi:
já volal, dřív než jsem tam vešel; mysle
že vyžebrám, neb koupím, co jsem vzal.
Nic jsem vám věru neukrad'; a nechci,
bych viděl zlato ležet po zemi.
Zde jsou za jídlo peníze: chtěl jsem je,
až bych byl nasycen, na stole nechat,
a odebrat se s modlitbou za dárce.

Guiderius. Peníze, mládečku?

Arviragus. Ať zlato stříbro
se raděj v bláto promění! Vždyť si ho
dráž nikdo neváží, leč ten kdo bláto
za boha ctí.

Imogena. Jak vidím, hněvate se.
Když pro můj hřích mne zabijete, vězte,
že nečině tak byl bych umřít musel.

Belarius. Kam cestuješ?

Imogena. Do přístavu Milfordu.

Belarius. A jméno tvé?

Imogena. Fidele. Příbuzný můj
vydal se do Itálie: v Milfordu
všel na loď; za ním pustiv se, a hladem
od poly zmořen, tento hřích jsem spáchal.

Belarius. Ty mládí spanilé, nevěřiž pak
že lid jsme surový, a myslí naší
nerovnej k pustině, kde živi jsme.
Bud' vítán! Noc se chýlí: dřív než půjdeš,
chcem líp tě vyčastovat; vděčni jsouce
když pobudeš a pojíš. – Vítejte ho.

Guiderius. Kdybys byl žena, mládenečku, silně
silně bych se ucházel, být tvým sluhou. – Věru,
podávám za tě, jak když kupuju.

Arviragus. Mne za to ale těší, že je mužský:
co svého bratra chci jej milovat;
a jak bych toho z dlouhé cesty vítal,
tak tebe. – Bud' mi vítán od srdce!
Hled' vesele, přišel jsi k přátelům.

Imogena. Ku přátelům! (*Stranou*) Kéž k bratrům! –
Kdyby to jen byli syni otce mého: v ceně
bych klesla pak; jsouc s tebou, Posthume,
v rovnější váze.

Belarius. Zármutkem je trápen.

Guiderius. Rád bych ho zprostil!

Arviragus. Nebo já; vším možným,
co by to práce, až i nebezpečí
snad stálo, bohové!

Belarius. Poslyšte, hoši!
Šeptají spolu.

Imogena. Velmocné panstvo, kdyby mělo dvůr
nevětší než ta jeskyně, a , samo
se obsluhujíc, ctnosti tolik jen,
co vlastní svědomí by zpečetilo
(odřikajíc se ničemného daru²⁴
nesvorné chatry), nemohlo by ty dva
převýšit. Odpusťte mi, bohové!
Pro tovaryšství s nima změnila bych
své pohlaví, když Leonatus ke mně
je falešný.

Belarius. Nuž. Strojme, hoši, zvěř. –
Pojď dále, mládenečku: lačnému
se těžko hovoří; až po večeři
budem se tebe o tvé příběhy
spůsobně tázat, pokud je chceš zjevit.

Guiderius. Vstup blíže, prosím.

Arviragus. Sově noc, a jitro skřivánkovi není tak vítané!

Imogena. Měj díky, druhu.

Arviragus. Pojď, a vejdi dál.
Odejdou.

Výjev sedmý.

Řím.

Dva senatorové a tribunové vystoupí.

První senator. Taký jest obsah listu císařova:

že jakož sprostý lid je zaměstnán
teď proti Panonským a Dalmatům,
a legiony naše v Gallii
jsou příliš slabé vojnu podstoupit
s odpadlým Britskem, máme šlechtu vyzvat
k té výpravě. On Lucia jmenuje
proconsulem: a vám tribunům dává
moc plnou, nedlíc pole sbírat. Sláva
buď Caesaru!

Tribun. Je Lucius vůdcem vojska?

Druhý senator. Tak jest.

Tribun. Teď mešká v Gallii?

První senator. S legiony,

o nichž jsem mluvil, které sbíráním
musíte doplnit: a listu obsah
vám čas i počet jejich výpravy
ukládá.

Tribun. Povinnost svou vykonáme.

Odejdou.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

Výjev první.

Les nedaleko jeskyně.

Cloten vystoupí.

Cloten. Jestli to Pisanio spravedlivě poznačil, jsem blízko místa, kde se měli setkat. Jak mi oděv jeho dobře padá! Proč by mi jeho milovnice, kterou dělal týž, kdo dělal krejčího, také nepřípadla? Tím spíše, neb se říká (smím-li se tak vyjádřit), že nám žena připadne, jak jí napadne. Musím se tedy přičinit. Směle mohu sám sobě svěřit (vždyť to není marná chlubnost, poradí-li se člověk se zrcadlem ve svém vlastním pokoji), totiž, že mám linie těla tak pěkně tažené jako on; jsem rovněž mladý, při tom silnější, ve štěstí nestojím pod ním, nad ním ve výhodách před světem souvěkým, rodem ho převyšuji, v řadové službě mám též takovou zběhlost, a větší znamenitost v soubojích: a ta tvrdošíjná hlava přece ho miluje, mně na vzdor. Zač stojí naše smrtelnost? Posthume, hlava tvá, kterou teď na ramenou nosíš, musí za hodinu dolů, tvé milostníci učiním násilí, šaty tobě před očima na kusy rozsekám: a po tom po všem budu ji nohama kopat až domů k otci, který se snad pro takové hrubé nakládání trochu rozhněvá, ale matka, ježto nevrlost jeho má ve své moci, zvede všechno k mému prospěchu. Koně jsem dobře uvázal: Ven, meči, k práci krvavé! Štěstí, uveď mi je do rukou! Právě tak mi popsal místo schůzky jejich, a chlap nesmí mne oklamat.

Odejde.

Výjev druhý.

Před jeskyní.

Belarius, Guiderius, Arviragus a Imogena vystoupí z jeskyně.

Belarius. Není ti dobře: (*k Imogeně*) zůstaň v jeskyni;
po honbě přijdem k tobě.

Arviragus (*k Imogeně*). Zůstaň, bratře:
což nejsme bratři?

Imogena. Tak by se jeden druhého měl ptát;
však trupel s truplem nechce v rovni stát,
ač jeden prach jsou oba. Skutečně
jsem nemocen.

Guiderius. Jděte si na lov; já zde
u něho zůstanu.

Imogena. Tak nemocen
sic nejsem – dobře mi jen není; ne však
jak z města bažátku²⁵, co před nemocí
chce umírat. Ó, nechte mne tu, prosím;
a spěšte za svým úkolem: kdo ruší
zvyk, ruší všecko. Mně je zle; však vaše
se mnou tu pobytí mi nepomůže:
nedružný v družnosti si nelibuje.
Má nemoc není zlá, když o ní mohu
rozprávět: svěřte mi svůj byt; nic vám
neodcizím krom sebe samého;
ať umru, chudičká to krádež.

Guiderius. Já tě
mám rád; i vyřknul jsem to; necht' je obsah
jakýkoli, dle váhy miluju
tě jako svého otce.

Belarius. Co! jak? jak?

Arviragus. Hřeší-li slovem tímto, otče, беру
bratrovu chybu na svou šíji: nevímť
proč jsem ho zamiloval; ale slýchal
jsem od vás řkoucího, že lásky důvod
je bez důvodu: stůjte máry u vrat,
a ptejte se, kdo umřít má, povím vám,
že otec, ne ten jinoch.

Belarius (*stranou*). Vzácný bude!
důstojná přírodo! vznešené símě!
mdlý plodí mdlého, nízký nízkého:
běl vedlé plev, vděk vedle mrzkého.
Já nejsem otcem; on, buď kdo buď, zdá
se zázračit, jsa dražší jim, než já. –
Teď devět hodin zrána.

Arviragus. S bohem, bratře!

Imogena. Pobavte se.

Arviragus. A ty se pozdrav. – Pojd'me.

Imogena (*stranou*). Ti vlídní lidé. Bože, jaké lži
jsem slýchala! krom dvora surovost
jen vládne, dvořan dí: hle! zkušenost
tu řeč poráží. Moře vševládne
netvory rodí; řeky poplatné
nám na stů sladké ryby přinosí.
Zle jest mi, zle; ach! od srdce. – Pisanio,
teď léku tvého okusím.

Guiderius. Nedal

se vyrazit: že od stavu je, praví,
ač nešťastný; a nepoctivě soužen,
ačkoli poctivý.

Arviragus. Tu odpověď

dal také mně; řka, víc že pozděj zvím.

Belarius. Teď do polí! – My tebe zatím zde
necháme; jdi jen, jdi, a odpočiň si.

Arviragus. Však dlouho nepobudem.

Belarius. Nestonej, musíš být naší hospodyňkou.

Imogena. Zdráv

i nezdráv, jsem vám zavázán.

Belarius. A na vždy.

Imogena odejde.

Jakkoli hoch ten sklíčen, zdá se, že měl
slovutné předky.

Arviragus. Zpívá jako anděl!

Guiderius. Jak čistě kuchaří! z kořínků krájí
figurky; salše připravuje, jako
by Juno stonala, a on ji hlídal.

Arviragus. Vzdech poutá s úsměchem tak ušlechtilé,
jakoby vzdech byl vzdechem proto jen,
že není úsměchem, a úsměch vzdechu
se posmíval, že s posvátného chrámu
uprchna splývá s větry od plavců
kletými.

Guiderius. Znamenám, že trpělivost
i žalost v něm vyrůstá, a kořání
vespolek splítá.

Arviragus. Trpělivost zrůstej!

pustiž jen žalost, chebdí páchnoucí,
od bujné révy kořen hynoucí!

Belarius. Již pozdě z rána. Pojďme! – Kdo to tam?

Cloten vystoupí.

Cloten. Já nemohu těch poběhlíků najít:

chlap měl mne za blázna. – Jsem unaven.

Belarius. Těch poběhlíků! Myslí nás? Měl bych

jej znáti; Cloten to, syn královny.

Bojím se zálohy. Ač jsem ho celá

ta léta neviděl, vím že to on. –

Pryč, my jsme vyhnanci.

Guiderius. On je sám jeden.

Hleďte s bratrem, jsou-li na blízku

kde společníci: jděte jen; a nechte

mne s ním samého.

Belarius a Arviragus odejdou.

Cloten. Stůjte! Kdo jste vy

co utíkáte? loupežní lesňáci?

Já o nich slyšel. – Co jsi za otroka?

Guiderius. Otroctví bylo by dát na otroka
bez rány odpověď.

Cloten. Ty's lupič, lotr,
a zločinec. Poddej se, zloději.

Guiderius. A komu? tobě? Kdo jsi? Nemám paže
tak silné co ty? tak silné srdce?
jazyk máš arci silnější; já dýky
nenosím v ústech. Mluv, kdo jsi, a proč bych
měl vzdát se tobě?

Cloten. Ničemníku, neznáš
mne po mých šatech?

Guiderius. Neznám, bídníče,
ni tvého děda krejčího: on dělal
tvůj šat, a šat, jak se mi zdá, dělá
teď tebe.

Cloten. Šelmo vybraná, můj krejčí
ho nedělal.

Guiderius. Pak jdi, a děkuj tomu,
kdo ti jej dal. Ty's blázen; hnusno mi je
tě uhodit.

Cloten. Zloději úraživý,
slyš jméno mé, a třes se.

Guiderius. Jak pak zní
tvé jméno?

Cloten. Cloten, lotře.

Guiderius. Kdyby znělo
Cloten, dvojlotře, neotřesu se:
spíš žába, ještěr, pavouk by mnou hnuly.

Cloten. Pro větší strach, bá zkázu tvou, věz že jsem
syn královny.

Guiderius. To lituji; nezdát se,
že's vzácný jak tvůj rod.

Cloten. A nebojíš se?

Guiderius. Jen koho ctím se bojím, moudrého:
z nemoudrých posměch mám, a žádný strach.

Cloten. Pak smrtí zemři. Až svou vlastní rukou
tě skolím, půjdu za těmi, co prchli,
a na branách Ludova²⁶ města zatknu
jich hlavy. Vzdej se, divý lesňáku.

Odejdou potýkajíce se.

Belarius a Arviragus vystoupí.

Belarius. Není tu kolem člověka.

Arviragus. Ani živánka. Vy jste se v něm zmýlil.

Belarius. Já nevím: Dlouho jsem ho neviděl,
čas ale ani tahu s tváří jeho
od oné doby nesetřel: totéž
koptání hlasu, tytéž chrsty slov.
Jsem jist, že to byl Cloten skutečně.

Arviragus. Zde na tom místě jsme je opustili:
jen ať se bratrovi s ním dobře svedlo.
Pravíte, že je zlý.

Belarius. Jsa za člověka
jen napůl vychován, nebával se
hrůz bouřných, z nedostatku soudnosti
jež strachu bývá původem. Hleď, bratr.

Guiderius se vrátí a nese hlavu Clotenovu.

Guiderius. Jen blázen byl ten Cloten, prázdný měšec
bez mince. Ani Hercules by mozku
mu nebyl vyrazil; za vlas ho neměl;
kdybych byl jinak jednal, nesl by
ten hlupák hlavu mou, jak já teď jeho.

Belarius. Co's učinil?

Guiderius. Víím dobře: hlavu uťal
jakémus Clotenovi, jenž sám pravil,
že syn je královny; mne nazval zrádcem,
loupežným lesňákem; a přísahal,
že jednou rukou vše nás zmůže, hlavy
nám sráží, kde teď (bohům díky!) sedí,
a nad Ludovým městem zatkne.

Belarius. Po nás je veta.

Guiderius. Drahý otče můj, co můžem
pak ztratit, než co vzít nám přísahal,
náš život? Zákon nás nehájí: K čemu
ta měkkost, by kus masa zpupného
nám hrozit smělo; soudím jsouc i katem,
vše v jednom, jakobychom zákona
se báli? Našli jste tam společníky?

Belarius. My nezočili ani živé duše,
ač zdravý rozum dá, že družinu
mít musí. Po změnách-li jen dychtíval,
a to vždy od zlého k horšímu;
přec trhlost ani šílenství tak třeštit
by nemohly, a samého sem pustit.
Snad bylo slyšet u dvora, že lidé
tu jako my ve skále bydlí, loví,
co vyhnanci, a časem svým že v rotu
by zmocnět mohli; on pak zvěděv o tom
(jak k tomu podoben), vybral se sem,
a zapřisáhnul, že nás pochyťá;
však nelze věřit, že by sám byl přišel,
není tak smělý, aniž by mu vůli
v tom dali: pročez máme strach vším právem,
bojíme-li se, že to tělo ocas
má ještě horší nežli hlavu.

Arviragus. Osud
náš buď jak bohům libo: bratr proto
vždy dobře jednal.

Belarius. Mně se do honby
dnes nechtělo: ta nemoc Fidelova
vycházku dloužila.

Guiderius. Tím právě mečem,
jímž po hrdle mi máchal, uťal jsem
mu hlavu: hodím ji do zátoky
za naší skalou; a do moře pustím,
by řekla rybám, že to Cloten byl,
syn královny: k jinému nehledím.

Odejde.

Belarius. Mám strach, že přijde pomsta. Polydore,
kéž bys tak nebyl učinil; ačže
ta zmužilost ti sluší dobře dost.

Arviragus. Proč já nespáchal toho, by mne pomsta
samého stíhala! – Ó Polydore,
co bratra mám tě rád, však závist cítím,
že jsi mne z toho činu oloupil:
ať pomsta, jížto síla stačit může,
nás hledá, i k odpovídání vezme.

Belarius. Již stalo se. Necháme lovu dnes,
nehledajíce nebezpečnosti,
kde není prospěchu. Jdi do jeskyně:
a kuchař tam s Fidelem; já tu počkám
až náhlý Polydor se opět vrátí,
a přijdu s ním hned k obědu.

Arviragus. Můj chorý
Fidèle! Rád jdu k němu: Ruměnc
mu vrátit, plné obci Clotenů
bych krváceti dal, a lidskostí
se ještě chlubil.

Odejde.

Belarius. Ó ty bohyně,
nebeská přírodo, jak sebe slavíš
v těch knížecích dvou synech! Jemní jsou
jak zefyr, když podvívá violu,
že vonná korunka se nerozhoupá;
a diví zase, krev-li královská
v nich zahoří, jak nejkrutější vicher,
když skalní sosnu za vrchol uchvátí,
a k dolině až sehne. Div to věru
jak tajný pud je vede bez učení
ku království, bez učitelů ke cti,
k slušnosti od jiných nevidané,
a k statnosti, jež divoce v nich rostouc
žeň dává jak by byla zaseta!
Podivno však, co příchod Clotenův
nám zvěstuje, ta smrt co přinese.

Guiderius se vrátí.

Guiderius. Kde je můj bratr? Dolů po vodě
jsem poslal Clotenovu klatihlavu,

s poselstvím k matce: než se vrátí, nechám
tu těla v zástavě.

Slavná hudba.

Belarius. Můj stvůrný nástroj!

Slyš, Polydore, zvuk ten! Jaký důvod
má Cadwal, dotýkat se jeho? Slyš!

Guiderius. Je v jeskyni?

Belarius. Teď právě tam jen vešel.

Guiderius. Co myslíš? od smrti nejdražší matky
se ještě neozval. Věc slavná vždy
jen sluší slavným příhodám. Co chce?
Triumfy pro nic, marné bédování,
je rozkoš opic, chlapců naříkání.
Což Cadwal blázní?

Arviragus se vrací, nesa Imogenu za mrtvou v náručí.

Belarius. Hleď jen, tu přichází,
na rukou nese hroznou příčinu,
pro niž byl prvé lehčen.

Arviragus. Ptáče mrtvé,
jež jsme tak pěstovali. Raděj bych
z let šestnácti až k šedesáti skočil,
věk plésavý za berle vyměnil,
než na to hleděl.

Guiderius. Krásná, vonná lilje!
můj bratr nenese tě půl tak pěkně,
jak když jsi sama sebe vznášela.

Belarius. Ó melancholie! kdo tvou hloubi změřil?
a přišel k bahnu až, tvé tížné lodi
okázat, kde by ku břehu nejlépe
přistati mohla ²⁷? – Blažený ty můj!
Zeus ví, jak bys byl v muže vzrost': teď, ach!
nejdražší, ležíš hořem na marách.
Jak jsi ho našel?

Arviragus. Ztuhlého, jak vidíš:
a s úsměchem, jak by ho muška byla
ve spánku šimrala, ne smrti hrot,
z něhož si posměch dělal; pravým lícem
uložen na polštáři.

Guiderius. A kde ležel?

Arviragus. Na holé zemi; ruce měl tak křížem:
já, v domnění že spí, zul kované
dřevěnky, jichžto dupot příliš hlučně
se ozýval.

Guiderius. On spí jen; je-li mrtev,
to z hrobu svého lůžko udělá,
a víly panny budou k němu chodit,
a červi se ho netknou.

Arviragus. Krásným kvítím,
co léto potrvá a živ zde budu,
tvůj temný hrob ti vyzdobím: tam snesu

vždy prvosenky, bledé jak tvé líce,
jacinty modravé jak žilky tvoje;
i lupen šípkový: nechci ho lehčit,
však nepřeváněl dech tvůj; červenka by
to v milém zobci přinesla: (Ó zobku,
jak trpce hanbíš dědice zbohatlé,
že nechají hrob otců bez pomníku!)²⁸
a k tomu hebký mech, není-li kvítí,
ochránit tělo přes zimu.

Guiderius. Mlč, prosím,
a nehraj v dívčích slovech s tím, co jest
tak přísné. Pochovejme ho, ať k vůli
udivení ve slušné povinnosti
nedlíme. – Ku hrobu.

Arviragus. Kde bude ležet?

Guiderius. U matky, Euryphily předobré.

Arviragus. Pojď:

ač hlas nám, Polydore, v mužský přešel,
zapějme u hrobu, jak tehdáž matce:
touž notou, týmiž slovy, kladouce
jen na místo Euryphile Fidele.

Guiderius. Mně nelze zpívat, Cadwale: jen s pláčem
chci slova s tebou říkat; zpěvy žalné,
když nesouhlasí, mnohem horší jsou
než v chrámu kněžská lež.

Arviragus. Nuž začněme.

Belarius. Jak vidím, velké hoře menší hojí;
vám sešel Cloten s paměti. On byl
syn královny; ač nepřátelsky přišel,
považte, že vzal za to odplatu:
Pán nepán zetlí ovšem v jeden prach,
však pocta (anděl strážný) rozeznává
dle místa velké od malého. Princ byl
naš nepřítel, a života-li zbaven
od vás co nepřítel, jakožto prince
ho přece pochovejte.

Guiderius. Jděte pro něj.

Thersites tělem tak dobrý jak Ajax,
oba-li mrtví.

Arviragus. Než ho přinesete
my zatím píseň odříkáme. – Začni.

Belarius odejde.

Guiderius. Na východ, Cadwale, položme hlavu;
naš otec má svou příčinu.

Arviragus. Je pravda.

Guiderius. Pojď tedy, zdvihni ho.

Arviragus. Tak. – A teď začni.

Píseň.

Guiderius. Parna již se nestrachuj,
Ani zimy s bouří zlou;

Skončen zemský úkol tvůj,
Doma jsi, a máš mzdu svou:
Hochů panen zlatý květ
V prach bude tak co sazomet.

Arviragus. Zlosti panské se neboj,
Tyranská tě mine pěst;
Nedbej co jíst a ký stroj,
Sítí jako dub ti jest:
Lékař, mudřec, králů květ,
V prach bude vše, co živí svět.

Guiderius. Nestrachuj se blýskavic,

Arviragus. Ani děsných hromů ran;

Guiderius. Potupy se neboj nic;

Arviragus. Ples i žal tvůj dokonán;

Oba. Všech milenců mladý květ

V prach bude, jakoby je smet'.

Guiderius. Zaklinač tě nesužuj!

Arviragus. Kouzlo tebe nezčaruj!

Guiderius. Oblud se ti nezblížuj!

Arviragus. Zlé se tebe oddaluj!

Oba. Pokojný měj smrti sen;

A tvůj hrob buď oslaven!

Belarius se vrátí s tělem Clotenovým.

Guiderius. Již skončili jsme slavnost. Sem ho složte.

Belarius. Tu máte kvítí, víc až o půlnoci:

bylinky s chladnou noční rosou hrobům
jsou nejmilejší zdobou. – Na jich tváře. – ²⁹

Dřív byly jste co kvítí, teď jste svadly;
tak svadnou bylinky co na vás padly. –

Odstupme; a podál si klekněme.

Co dala zem, to jest jí vráceno:

radostí i trápení zde skončeno.

Belarius, Guiderius a Arviragus odejdou.

Imogena (*probudíc se*). I ano, do Milfordu; kudy cesta?

Mé díky. – U těch křovin? – Daleko tam? –

Pro milost boží! šest mil ještě mám? –

Já prošla celou noc: – Teď mohu usnout. –

Jen nocležníka ne. – Ó nebesa!

(*Spatříc mrtvé tělo*) To kvítí světa radostem se rovná;

a pod ním v krvi muž jsou jeho strasti. –

I doufám, že to sen jest; zdálo mi se,

jobych byla domem v jeskyni,

a kuchařem u dobrých lidí; ne, ne:

to šíp jen z ničeho v nic střelený,

jenž z mozku dymností se rodí. Oči

těž někdy slepé jsou jak úsudek.

Opravdu, leknutím se ještě třesu;

zbývá-li v nebi útrpnosti krůpěj

tak malá jen jak očko střízlíčka,

vy bozi strašliví, mně částku zní!

Sen je tu posud: i když bdím je krom mne,
tak jako ve mně; nevymyšlen, cítěn.
Muž bez hlavy! – Šat Posthumův!! Já znám
těch lýtek podobu: to jeho ruka;
noha Mercuria; Martovo stehno;
a paže Herculovy: Zevsův tvář jen –
V nebesích vražda? – Jak? – je pryč. – Pisanio,
co klateb zpošetilá Hekuba
na Řeky pustila, i s mými, na tě
ať padnou! Spolčen s Clotenem, tím ďáblem
nezřízeným, zabil's mi chotě. – Psát, číst
buď navždy zrádno! – Pekelný Pisanio
falešným listem – pekelný Pisanio –
nejspanilejší lodi na světě
strom hlavní podťal! – Posthume! ach, hoře!
Kde jest tvá hlava? Kde je, kde? Ach, kde?
Pisanio moh' ti srdce probodnout,
a hlavy nechat. – Možná-li? Pisanio!
To on, a Cloten: zisk a zloba jejich
ten žal tu složily. Věc patrná.
Lék co mi dal, řka, že je drahocenný
a posilivý, zdali nebyl smyslům
vražedlivý? To dává jistotu:
Pisanio s Clotenem čin spáchali: Ó! –
Pobarvi krví tvou mé bledé líce,
bychom se ještě hroznější těm zdáli,
co nás tu najdou. Choti můj, můj choti!

Lucius, Setník, jiní důstojníci a Hadač vystoupí.

Setník. Krom těch i legie co stály v Gallii
dle vůle vaší moře přepluly;
zde v Milfordu vás s loďstvem čekají:
jsou pohotově.

Lucius. Co je z Říma slyšet?

Setník. Lid pomezný a šlechtu italskou
senat už vyzval: přechočná srdce,
jež slibují nám ušlechtilou službu,
jsou na cestě, a statný Jachimo,
Siennův bratr, vede je.

Lucius. Kdy přijdou?

Setník. Jak se jen vítr obrátí.

Lucius. Tím spěchem
naděje zkvítá. Dejte vojsko zdejší
přehlédnout; každý vůdce ať je bedliv. –
Nu, příteli, jaký's měl sen o válce?

Hadač. Té noci zjevení mi dali bozi,
(o postu za osvícení jsem prosil): –
pták Zevsův, orel římský, vylétl
od jihu vlhkého sem k západu,
kde zmizel v blesku slunečním: to věští

(ač neklamou-li věštbu hřichy mé)
zdar vojsku římskému.

Lucius. Sni často tak,
a nikdy mylně. – Sečkej! jaký kmen tu
bez koruny? I zbořeniště praví,
že někdy skvostné bylo stavení. –
Aj! panoš! – Mrtev, či spí na něm? Jistě
že mrtev; příroda se hrozí stlát
si k umrlému, neb na mrtvém spát. –
Okažte chlapce tvář.

Setník. On žije, pane.

Lucius. Toť dá nám zprávu o mrtvém. – Pověz
nám, hochu, o svých příhodách; mámť za to,
že stojí za poptání. Kdo je onen,
z něhož si děláš krvavou podušku?
Neb kdo byl ten, jenž proti přírodě
ušlechtilé tak pěkný obraz zkazil?
Co tvého jest v tom trudném utonutí?
Jak se to zběhlo? Kdo je on? Kdo ty?

Imogena. Já nejsem nic: aspoň by lépe bylo,
nebyti ničím. Zde ten byl můj pán,
udatný Britan, spolu předobry;
tu leží od lesňáků zavražděn. –
Žel! takového pána není již:
nech projdu svět od východu na západ,
a službu vyvolávám, do mnohé,
vždy dobré, také vstoupím, věrně sloužím,
takého pána nikde nenajdu.

Lucius. Holoušku! žalost tvá mnou pohýbá,
jak zkrvený tvůj pán. Zjev jeho jméno.

Imogena. Richard du Champ. (*Stranou*) Jestliže lhu
a přitom neuškodím, i když to bohové
zaslechnou, doufám, že mi prominou. –
Co dítě?

Lucius. Jméno tvé?

Imogena. Fidele, pane.

Lucius. Jím skutečně se býti prokazuješ:
tvé jméno věrnosti tvé pěkně sluší;
a věrnost jménu. Chceš to u mne zkusit?
Já nedím, že tak dobrým pánem budu,
než, věru, o nic méně laskavým.
List císaře římského poslaný
po konsulu by nemoh' líp ti prospět,
než vlastní hodnost tvá. Pojď nyní se mnou.

Imogena. I půjdu. Prv jen, líbí-li se bohům,
chci svého pána před muchami ukryt,
tak hluboko, jak slabé rýče moje³⁰
vykopají: až planým lupením
a bejlím hrob mu postelu, a dvakrát
sto modliteb odříkám, které umím,

pak zapláču a vzdychnu; a vystoupiv
ze služby jeho, půjdu s vámi, jestli
mne přijmout ráčíte.

Lucius. I ano, dítě;

jsa otcem toběm víc než pánem. – Druzi,
ten hoch nás učil povinností mužů:
hledejme místo, a kde nejpěknější
chudobky rostou, tam mu hrob kopími
a hrálemi upravme: Zdvihněte ho. –
Pro tebe, hochu, u nás přednost má,
a jako vojín teď se pochová.
Bud' vesel; osuš oči: mnohý pád
k lepšímu štěstí pomůže nám vstát.

Odejdou.

Výjev třetí.

Pokoj v Cymbelínově paláci.

Cymbelín, lordové a Pisanio vejdou.

Cymbelín. Přineste opět zprávu jak se má.

Pro nepřítomnost syna zimnice
a zmatenost, jež hrozí životu. –
Jak těžce najednou se mne dotýkáš,
ó nebe! Imogena, útěcha
má největší, je pryč; a královna
ulehla k smrti, právě teď kde válka
ukrutná hrozí; syn její, v ten čas
tak potřebný, se ztratil: Samé rány,
že není utěšení naděje. –
Ty, člověče, musíš mít jistě známost
o jejím odchodu, ač nevěda
se děláš, z tebe hrozným trápením
to vynutím.

Pisanio. Můj život, pane, kladu

co váš na vůli vaší uctivě;
kde ale kněžna mešká, proč as prchla,
neb kdy se vrátit chce, o tom nic nevím.
Věř Milost Vaše, že jsem věrný sluha.

První lord. Můj vládce, on zde byl ten den,
když jsme jí pohřešili: za jeho věrnost ručím,
že ve všem poddaně se zachová.
Těž Cloten se vší ochotou se hledá,
a bude nepochybně nalezen.

Cymbelín. Čas bouřlivý: (*k Pisaniovi*) na tenkrát uklouzneš; však podezření visí.

První lord. Králi pane,

ty římské voje z Gallie přitáhly
a k břehu přistaly; k nim římská šlechta
se přidala, poslána od senatu.

Cymbelín. Teď radu královny a syna mého!
To vše nás děsí.

První lord. Vaše hotovost,
ó králi pane, odolá té moci,
o níž je řeč: když přijde na víc, na víc
jste připraven. Zde vojskem hnout jen třeba,
jak samo žádá.

Cymbelín. Děkuji vám. Pojdme,
s časem se potkejme, jak nás čas hledá:
Strach nedělá nám co z Itálie hrozí,
domácí nehody nás trápí. – Vzhůru!
Odejdou.

Pisanio. Od pána slova neslyším, co jsem
mu psal, že Imogena zabita.
A divno: o paní též sluchu není,
ač slíbila, že časté zprávy pošle;
co s Clotenem se stalo, nevím, celý
jsem pomaten: ať nebe dále jedná.
Pokud jsem falešný, jsem poctivý;
nevěrný jenom, abych věrným byl.
Ta válka shledá, že vlast miluji,
sám král to zví, neb raděj v boji padnu.
Čas pochybnosti naučí nás znáti;
lod' někdy bez vesla se šťastně vrátí.
Odejde.

Výjev čtvrtý.
Před jeskyní.

Belarius, Guiderius a Arviragus vystoupí.

Guiderius. Kolkolem lomoz.

Belarius. Vzdalujme se ho.

Arviragus. Jaká to radost života, zavírat
jej činu odvážnému?

Guiderius. Čemu doufat,
i když se skryjem? Říman za Britany
nás máje buďto skolí, nebo přijme
za divé, nepřirozené odbůjce
v čas potřeby, a potom přece skolí.

Belarius. Dál do hor půjdem; to nás zbezpečí.
Ku královským se přidat nelze: novost
té smrti Clotenovy nás (neznámé
a k vojsku nepřičtené) donutí
k vyznání kde jsme žili; a vytáhne
z nás co jsme spáchali; odpovídání
by byla smrt pak plna mučení.

Guiderius. To obávání v době takové
vás hodno není, nás pak nespokojí.

Arviragus. I nepodobněť, že když uslyšíce
řehtání koňů římských zhlídnout ohně
po táboru, a bude zrak i sluch
tak pilně zaměstnán co teď, že pak by

čas chtěli mařit, všimnouce si nás,
se tázat odkud jsme.

Belarius. Ve vojště znám jsem
mnohému: Cloten, hleďte, za tolik
let, ač byl mladý tehdáž, nevyšel
mi z paměti: Krom toho není král
mé služby, ani vaší lásky hoden;
vyhnanství zbavilo vás vychování,
že nuceni jste žít tak obtížně,
bez lahod v kolébce vám slíbených,
leč že vás letní parno stále praží,
neb v zimě otrocky že křehnete.

Guiderius. Než tak žít, lépe nežít. Pojd'te k vojsku:
mne ani bratra neznají; a vy jste
jim s myslí sešel, a tak obrostl,
že nemohou se ptát.

Arviragus. Jako že slunce
nám svítí, chci tam: zač to stojí, že jsem
neviděl muže umřít? jiné krve
neuzřel, kromě z plachých zajíců,
koz bujných, nebo jelenů? nejezdil
na jiném koni, leč co nosil jezdce
mně rovného, jenž neměl ocele
na patě ani ostrohy? Stydím se
pohlédnout k slunci svatému, a užít
dobrodiní paprsků požehnaných,
jsa posud chudák neznámý.

Guiderius. Pro bůh!
já půjdu. chcete-li mně požehnat,
a odpuštění dát, budu se stříci;
jestliže nechcete, ať los můj padne
mi za to z ruky římské.

Arviragus. Amen, pravím.

Belarius. Proč bych měl já, když vy svých životů
si lehce vážíte, svůj zbořený
snad déle dochovávat. Pojd'me spolu.
Kde v boji pro vlast smrt vás zastane,
tam chci mít s vámi lože ustlané:
Teď vzhůru! –
(*Stranou*) Čas dlouhý jim; krev jejich studem plane,
až vykypí, rod knížecí z nich vstane.
Odejde.

JEDNÁNÍ PÁTÉ.

Výjev první.

*Pole mezi britanským a římským táborem.
Posthumus vystoupí s krvavým šátkem v ruce.*

Posthumus. Schovám tě, šate krvavý; s mou vůlí
byl's takto zbarven. Manželové, kdyby
vzal každý z vás mně rovný směr, co byste

žen usmrtili, lepších než vy sami,
pro malinkou jen scestnost! – Ó, Pisanio!
upřímný sluha nevykoná všeho
příkázání; jen spravedlivé plnit,
je povinnost. – kdybyste, bohové!
mé hříchy byli mstili, nebyl bych
tak dlouho žil, pobádat k onomu:
k pokání zachovavše Imogenu
ušlechtilou, mne, bídníka, jenž pomsty
víc hoden, byli byste potřeli.
Žel! od vás mnohý bývá odsud vzat
pro lehké vady; a to z lásky, by vám
holub neklesal: jiným zas dovolíte
hřích páchat za hříchem, starší vždy horší,
by se pak zděsili ku vlastní spáse.
Než Imogena je teď vaše: čiňte
dle vůle své, mým blahem budiž ale
k vám poslušenství! – Se šlechtou italskou
jsem přišel, abych válčil proti říši
své manželky: Dost toho, že jsem tobě,
Britansko, zabil panovníci. Mír buď!
sic tebe neraním. Slyš, dobré nebe,
milostně předsevzetí mé. Já svléknu
ten oděv italský, a ošatím se
jak britský sedlák: tak chci bojovat
naproti straně, s níž jsem přišel, umřít
za tebe, Imogeno! pro niž život
můj v každém dechu smrt jest; nepoznán,
ni želen ni nenáviděn, před oči
samého nebezpečnosti se vrhnu.
Ať větší udatenství spatřuje
lid na mně, nežli šat můj slibuje.
Popřej mi, nebe, síly Leonatů!
Bych zhanbil svět, zvyk začnu novější:
co povrch špatné, vnitř tím pěknější.
Odejde.

Výjev druhý.

Týž.

Od jedné strany přijde Lucius, Jachimo a římské vojsko: s druhé strany vojsko britanské; Leonatus, Posthumus jde za ním v odění prostého vojáka. Všichni táhnou okolo a odejdou. hluk válečný. Jachimo a Posthumus v boji proti sobě přijdou zase nazpět; Posthumus zvítězí a odzbrojí Jachima, pak odejde.

Jachymo. To břímě viny v prsou mých ubírá
mně zmužilosti: že jsem ženu přelhal,
těch vlastí kněžnu, vzduch mne tady za trest
oslabuje. Zda by mně byl ten chlap,
od přirození pravý pacholek,
v mém umění kdu překonati moh'?
Rytířství s důstojenstvím nosím jen,

bych slovy těmito byl potupen.
Předčí-li britská šlechta troupa toho
tak jak on panstvo naše, mužové
pak ledva jsme, vy samí bohové!

Odejde.

Boj trvá dále; Britané utíkají; Cymbelín zajat: Belarius, Guiderius a Arviragus přijdou mu na pomoc.

Belarius. Ó stůjte! stůjte! Půdy výhoda
je naše. Průsmyk osazen: nic nás
neporazí, krom vlastní bázlivosti
ohavnost.

Guiderius, Arviragus. Stůjte, stůjte, bojujte!

Posthumus vystoupí a pomáhá Britanům; ti vysvobodivše Cymbelína odejdou. Na to přijde Lucius, Jachimo a Imogena.

Lucius. Pryč, dítě, z davu ven, zachraň se; přítel
tu vraždí přítele, a zmatek taký,
jakoby válka oči měla v kukle.

Jachimo. To nová pomoc jejich.

Lucius. Boj se divně
obrátil: Hleďme záhy k posile
anebo prchněme.

Odejdou.

Výjev třetí.

Jiná strana v poli.

Posthumus a lord britanský vystoupí.

Lord. Přišel jsi od oněch co stáli?

Posthumus. Ano;

vy, zdá se, jste však jeden z uprchlých.

Lord. Já, ano.

Posthumus. Nebud' vám to k hanbě, pane;
vše bylo ztraceno, boj v rukou nebes.
Sám král od křídel odtržen, šik zrušen,
a vidět jenom hřbety Britanů
jak utíkali těsným průsmykem:
nepřítel rozsmělený, jazykem
po vraždě plaze, díla více maje
než nástrojů, porážel smrtelně
i lehce raněné, ba mnozí strachem
již padali; tak že ten průsmyk zacpán
byl lidem mrtvým, v zadu raněným,
a bázlivci živými, aby s delší
jen hanbou zemřeli.

Lord. Kde byl ten průsmyk?

Posthumus. Hned u bojiště zdělán, hráz má z drnu;
v čem viděl prospěch svůj kým starý vojín –
muž poctivý, to vám ručím; hoden
že dotrval, až brada zšedivěla,
za taký skutek pro vlast; – v průsmyku,
on, s dvěma výrostky (víc spůsobnými

ku veským závodům³¹, než takto vraždit;
se tvářičkami k larvám, pěknějšími
než jaké stud neb choulostivost skrývá),
zachránili průchod; křičel k uprchlým,
“V Britansku jelen na útěku zemře,
ne muž: pospěšte do pekla, vy duše
co zpátkem utíkáte; stůjte! sice
se stanem Římany, a pobijem vás
jak hovada, že hovadsky prcháte,
an zlostně ohlídnout se, vás snad spasí:
aj, stůjte, stůjte!“ – Tři ti, v důvěře
tři tisíce, a ve skutečích též tolik,
(neb tři příčinliví jsou jádro vojska,
když ostatek zahálí), slovem, „stůjte!“
v příhodném místě, víc však kouzlem vlastní
urozenosti (která přeslici
by v kopí byla proměnila) tváře
pobledlé rozohnili, dílem stud,
a dílem srdce zbudili; že mnozí,
jen příkladem bojácní (Hřích to v bitvě,
jenž proklet v prvním původci!), po nich
se jali zlostně škeřit jako lvové
na lovcí hroty. Tu se stihatel
počíná stavít, couvá; v tom porážka,
ukrutný zmatek: Ti, jež přiletěli
co orlové, utíkají jak slípky;
jak otroci, kde vítězně si vedli.
Teď naši bázlivci (jak drobtý chleba
na těžkých cestách) život v nouzi chrání:
naležše zadní vrata do kořán
ke srdcím neostříhaným: Ó nebe,
jaká tu seč! buď mrtvých; nebo mroucích;
i přátel, ježto onen nával schvátil:
z desíti, co hnal jeden, pobije
teď každý dvacet sám: ti co dřív umřít
si přáli, než jít v zápas, jsou teď v poli
smrtícím strašidlem.

Lord. Jak divný případ:

uzounký průsmyk, stařec a dva chlapci!

Posthumus. Aj, nedivte se: Vy se arcí věcem,

o nichžto řeč jest, raděj divíte,
než byste sám je konal. Chcete rým,
a říkat si jej z kratochvíle? Tu jest:

“Dva chlapci, stařec, co jich dětství dvojil,
a průsmyk, Britům zdar, hrob Římu strojil.“

Lord. Jen žádný hněv.

Posthumus. Nač bych se hněvat chtěl?

Kdo nemá srdce nepříteli státi,
s tím budu povždy ve přátelství žít;
neb učiní-li, jak mu dáno, vím,

že uteče též před mým přátelstvím.

Jsem v samých rýmech.

Lord. S bohem; hněváte se.

Odejde.

Posthumus. Vy jdete? – Lord pán; bída vznešená!

Je v poli: mne, co nového? se ptá!

Jak mnohý asi všech se ctí dnes odřek',

by tělo spasil? paty okázal,

a přece umřel? Já, okouzlen hořem,

nenášel smrti, kde jsem lkát ji slyšel;

necítil jí, kde ranila: Jak divno,

že potvora tak hnusná v bodré číši

se skrývá, v měkkém lůžku, sladkých slovech;

a víc má sluhů kromě nás, co v bitvách

meč její tasíme. – Necht', já ji najdu;

ač jsem teď Britanům pomáhal, již nejsem

víc Britanem, i zvolím zas tu stranu,

s níž jsem byl přišel. Bojovat již nechci,

a vzdám se ledachlapu, jestli se mi

jen plece dotkne. Velké pobití

zde Říman svedl; velkou musí pomstu

též Britan chtít. Mne smrt jen vykoupí:

z dvou stran čekám až duch mne odstoupí,

a déle života již nechci mít,

pro Imogenu rád chci smrt najít.

Vejdou dva britanští setníkové a vojáci.

První setník. Bud' sláva Jupiteru! Lucius zajat.

Ten stařec s svými syny byl prý anděl.

Druhý setník. Stál také čtvrtý s nimi, sprostně odín,

jenž rovný odpor kladl.

První setník. Tak se praví.

Však ani jednoho z nich vidět není. –

Stůj! kdo tu?

Posthumus. Říman, který by tu věru

teď neklesal, jen kdyby ostatní

mu byli stačili.

Druhý setník. Pse! Chopte se ho!

Ať hnát se nevrátí do Říma s věstí,

jak je tu vrány klubaly. On pýchá

co slavný hrdina. Ke králi s ním.

Cymbelín vystoupí s komonstvem; Belarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio a zajatí Římané.

Setníkové přivedou Posthuma k Cymbelínovi, který ho odevzdá Strážci žaláře; potom všichni odejdou.

Výjev čtvrtý.

Žalář.

Vejde Posthumus a dva strážcové.

První strážce. Teď vás tu neukradnou; jste pod zámkem: tak, je-li pastvy paste se³².

Druhý strážce. Neb chuti.

Strážní odejdou.

Posthumus. Vítám tě, vazbo, ty snad budeš cesta
ke svobodě. Já jsem přec v lepším stavu,
než koho trápí dna; ten raděj věčně
chce vzdychat, než by dal se zhojit smrti,
jistému hojiči; jen ona klíč jest,
ty zámky otevřít. Mé svědomí,
ty's hůře sklíčeno než nohy mé
a ruce: Propůjčte mně, bozi, nástroj
lítosti, ať tu závoru odemknu;
pak na věky jsem svoboden! Stačí-liž
jen pouhé: líto mně? Tak dítky zde
pozemské otce konejší; u bohů
je větší milosrdnost. Litovat mám?
Nemohu nikde líp než v okovech,
vyžádaných, ne vnucených: dost činit,
to jestli k spáse hlavní věc, nechtějte
bych vám navrátil víc, než vše co mám.
Vím, že jste laskavější než lid mrzký,
jenž padlým dlužníkům odbírá třetí
i šestý díl, i desátý, by srážkou
se opět zotavili: toho nechci.
Za drahocenný život Imogenin
můj vlastní přijměte; a jestli není
tak drahý, je přec život; od vás ražen:
lid v obchodu neváží každé mince,
i lehkou třeba běře kvůli rázu:
vy mne tím spíš, že váš jsem; všemocnosti
platí-li účet můj, chci životem
to zaplatit, bych propuštěn byl z těžkých
těch závazků. Ó Imogeno! mlče
teď k tobě promluví.

*Slavná hudba. V zjevení vystoupí Sicilius Leonatus, otec Posthumův, muž starý v odění
válečném, za ruku veda obstarožnou matronu, choť svou a matku Posthumovu. Hudba
předchází. Za jinou hudbou následují oba mladí Leonatové, bratři Posthumovi, s ranami
jak v poli padli. Všickni jdou kolem okolo spícího Posthuma.*

Sicilius. Ty hromovládce, nepouštěj
Na broučka již svou zlost:
Vzklň Marsa, Junu vyplísni,
Jež pro tvou nevěrnost
Se mstí a laje.
Zda syn můj v čem se provinil,
Jehož jsem nepoznal?
Já mrtev byl, když v lůně dlel,
A svojí chvíle ždál.
Ty, otec jeho (lid praví,
Žes otec siroty),
Měl's ochránit a zbavit jej
Té zemské trampoty.

Matka. Lucina neprospěla mi,
Já sešla v bolestech;

Posthumus přišel, vyřezán,
K zlým lidem v žalostech,
Nebohé robě!

Sicilius. Od přírody po předcích svých
Statečně ustvořen,
Co potomek Sicilův
Vší slávy byl hoden.

První bratr. Když pak již dospěl na muže,
Zda byl kdo hoden dost,
By v Britsku se mu rovnat moh',
S ním platně o milost
U Imogeny zápasit,
Jež znala jeho cnost?

Matka. Proč byl mu sňatek potupou,
Že vyhnán, vypuzen
Ze sídel Leonatových,
Byl od ní odtržen,
Od Imogeny?

Sicilius. Proč's dopustil, že Jachimo,
Ten Ital lehký dost,
Do srdce jeho vštípil mu
Zbytečnou žárlivost:
Že byl za blázna v posměch dán
Pro cizí ohavnost?

Druhý bratr. My z tichých krajů přišli sem
S rodiči oba dva,
Co v boji statně padli jsme.
Když nás vlast volala;
Bychom Tenantia hájili,
I všecka práva svá.

První bratr. Posthumus též tak udatně
Za Cymbelína stál:
Proč jsi mu králi všech bohů
Milosti nedopřál,
A zásluh jeho nedbaje
Obrátil mu je v žal?

Sicilius. Otevři okno z kříšťálu;
A shlédni na nás ven:
By rod tak mohutný nebyl
Již hněvem tvým mořen;

Matka. Hle, hodný jest syn náš! učň,
By zlého byl zbaven.

Sicilius. Z mramorového domu hled',
Jak k tobě voláme;
Sic k mocným bohům na tebe
Žaloby vydáme.

Druhý bratr. Ach pomoz! sice u jiných
Se práva doždáme.

Jupiter snáší se v belsku a hromu, sedě na orlu: hromová rána udeří, duchové padnou na kolena.

Jupiter. Vy z krajů nízkých krsí duchové,
Pryč! nehlučte mi již! co repcete?
Neznáte hřmitele, vy skřítkové,
Jenž hromem s nebe zpouřu rozmete?
Pryč! elysejská nuzoto; a lež
Tam na svých březích věčně květoucích:
Proč o pozemské věci dbáti chceš?
Vědouc že na mne sluší péče jich.
Rád soužím, koho miluji, by tím
Pak blažší byl můj dar. Již zkoušky dost;
Kleslého syna vám zas povýším:
Spokojte se, neb zraje mu radost.
Má hvězda vládla v jeho zrodu den,
V mém chrámu oddán byl. – Pryč odstud již! –
On s Imogenou bude zas spojen,
A z žalu štěstí vzroste mu tím výš.
Tu deřtku na prsa mu položte,
Kde psáno, kým ho štěstím oblažím;
A pryč! již nevrle mi nemnožte
Tu hluků, sic pohnete hněvem mým. –
Leť orle, ku příbytkům křišťálným.

Vznáší se vzhůru.

Sicilius. On přišel v hromu; nebeský dech jeho
zaváněl sirou: orel svatý letěl,
jak by nás sápat chtěl: vzlet jeho ale
byl líbější než rajske krajiny.
Pták královský nesmrtnou peruť hladí,
zob brousí, jak by jeho bůh byl vesel.

Všichni. Slyš díky naše, Zevse!

Sicilius. Podlaha
mramorová se zavírá; již vešel
pod jasný krov. – Pryč! on nám požehná,
když se hned vůle jeho vykoná.

Duchové zmizí.

Posthumus (procitna). Sne, ty jsi byl mým dědem, a
zplodil's mi otce; ty jsi tako utvořil
mou matku, i dva bratry. V posměch jen!
Klam zmizel rychle tak, jak porozen:
já procitnul. – Chudák, ježž drží přízeň
mocného, sen má jako já; procitna
nenajde ničeho. – Jsem na scestí:
mnohému nezdá se, ni zaslouží,
přec blahem oplývá; i nevím sám,
odkud a proč to zlaté štěstí mám.
Jsou víly zde? Aj, kniha? Ó jak vzácná!
Nebud' jak modný svět, šat skvostnější
než kdo jej nosí: nechať skutkem shledám,
že nerovnáš se našim dvořanům
plníc, co pěkného přislubuješ.

(Čte) „Lvíče lvové až samo nevědouc najde bez hledání, a objato bude částí vzduchu

jemného; až z mohutného cedru větve osekané položevše co mrtvé za mnohá léta zase oživnou, by se s kmenem starým spojily, a čerstvě porostou, potom skončí Posthumu své trápení, Britansko bude šťastné, a pokvěte v pokoji a hojnosti.“

Vždy ještě sen, anebo bláznů řeč
bez rozumu; buď oboje, neb nic:
buď nesmyslné řeči, nebo řeč,
jíž smysl nerozřeší. Buď co buď,
běh mého života je tomu roven,
i vezmu si to z pouhé sympathie.

Strážce se vrátí.

Strážce. Pojd'te, pane, jste-li na smrt připraven?

Posthumus. Ba přepečen; připraven už dlouho.

Strážce. Viset, zní heslo, pane: jestli jste na to připraven, jste dobře uvařen.

Posthumus. Budu-li tedy divákům po chuti, zaplatí mísa celý řad.

Strážce. Smutné vaše počty, pane: máte však útěchu, že nebudete pak již ku placení potahován, aniž se hospodských oučtů báti, které někdy při odchodu zármutek působí, jakož byly původem rozkoše. Přijdete zemdlen z nedostatku jídla, a odejdete motavě, že jste se přes míru napil; zarmoucen že jste mnoho vydal, a zarmoucen že jste si mnoho přidal; v měšci i v hlavě pusto: hlava tím těžší, že příliš lehká jest, měšec tím lehčí, že jste mu těžkosti ubral. Ó! těch a takových odporů jste nyní zbaven. – Jaká to laskavost krejcarového provazu! za minutu vyrovná tisíce: lepšího účetního nad něj nemáte; kvitance to z minulého, přítomného, i budoucího. – Vaše hrdlo, panáčku, je péro, kniha i tantes; a tak přijde se k závěrku.

Posthumus. Mně je milejší umřít, než tobě živu být.

Strážce. Máte pravdu, kdo spí nemá bolení zubů; kdyby ale někdo sen váš chtěl spáti, a kat mu na lože pomáhal, myslím si, že by toho pomahače rád na své místo pustil; hled'te, pane, vy nevíte ani kterou cestou půjdete.

Posthumus. Ba vím, brachu můj.

Strážce. Vaše smrt má tedy oči v hlavě; tak malovanou jsem jí ještě nespátlil: vy musíte buď veden býti od těch co na svém stojí, že cestu znají, buď na cestě sám za sebe státi, kterěž vím že neznáte, anebo to skoumání o své ujmě přeskočit: jak se vám na konci cesty povede, o tom tuším nepřijdete nikomu zprávu dáti.

Posthumus. Pravím ti, muži, že není člověka, jemuž by se oči nedostávalo, vésti ho po cestě, kterou já půjdu; leč by je zamhouřil, a nechtěl jich užiti.

Strážce. Jaká by to byla kratochvíle bez konce, aby měl někdo za nejlepší užitek očí dívat se na cestu slepoty! Na mou pravdu, oběšení je cesta, kde se oči zamhouří.

Posel vejde.

Posel. Sejměte jeho pouta: doved'te vězně před krále.

Posthumus. Ty neseš dobrou novinu. Jsem na svobodu volán.

Strážce. To se sám dám oběsit.

Posthumus. A budeš svobodnější než strážce vězení; mrtvý závor nezná.

Posthumus a Posel odejdou.

Strážce. Kdyby se chtěl někdo s šibenicí ženit, a plodit s ní mladé šibeničky, nemohl by tolik chuti na sobě jevit. Jsou však, na mé dobré svědomí, ještě mnohem horší lotrové, jimžto se chce života, ať je si onen třeba Říman; mezi těmi umírají mnozí proti vůli, což bych i já činil, kdybych byl jeden z nich. Kéž bychom byli všichni vespolek jednoho ducha, a to ducha dobrého: po strážných a šibenicích bylo by arci veta! Mluvím teď proti vlastnímu prospěchu, však v tomto přání věži povýšení.

Odejde.

Výjev pátý.
Cymbelínův stan.

Cymbelín, Belarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio, lordové, důstojníci a komonstvo.

Cymbelín. Po boku stůjíte, jimžto bozi přáli
být trůnu ochranou. Žel srdci mému,
že sprostý muž ten, co tak panský válčil,
a v hadrách zlaté hávy zahanbil,
jsa s hrudí nahou v čele kutých štítů,
nemůž být nalezen: kdo nám ho najde,
má šťastný být, blaží-li milost naše.

Belarius. Zápalu vzácnějšího neviděl jsem
při takém chudáku; tak skvostných skutků
na žádném, kde se bylo nadíti
jen žebráctví a zhledu nuzářského.

Cymbelín. Což není o něm a ni památky?

Pisanio. Byl hledán u živých i mrtvých, nikde
však stopy nenašli.

Cymbelín. S požalováním
jsem dědic jeho odměny; i přidám
ji k vaší: vy jste játra, srdce, mozek
Britanska, kteréž vámi žije. Čas teď,
abych se tázal, odkud jste: – povězte.

Belarius. Můj králi, v Cambrii jsme zrozeni,
a šlechtici. Víc chlouby nebylo by
již pravda ani skromnost, leda dím-li,
že poctiví jsme.

Cymbelín. Skloňte kolena.
Co moji rytířové z bitvy vstaňte:
vás chci mít stále u sebe, i nadám
vás hodnostmi, jak na váš stav se sluší.

Cornelius s dámami vejde.

V těch tvářích píle. – Proč mé vítězství
tak smutně vítáte? co Římané
hledíte, ne jak v Britsku u dvora.

Cornelius. Zdar tobě, králi! Bych tvou radost ztrpčil,
musím smrt královny ti zvěstovat.

Cymbelín. Zda hůř by komu slušela ta zvěst
než lékaři? Uznávám sic, že lékem
se život prodlouží; smrt sebere
však také lékaře. – Jak skonala?

Cornelius. V šílenství, strašně, jako živa byla;
jsouc na svět ukrutná, byl konec její
též ukrutný. Co vyznala chci zjevit,
když dovolíš: Ty dámy její mohou
mne stíhat, zbloudím-li, neb stály s pláčem
u ní, když skonala.

Cymbelín. Mluv, prosím tě.

Cornelius. Prv řekla, že vás nemilovala,
bažíc po vznešení skrz vás, ne po vás:

oddána s královstvím a žena trůnu,
vás že si ošklivila.

Cymbelín. Jí to známo;
a kdyby před smrtí tak nemluvila,
z úst jejích byl bych slovům nevěřil. Dál.

Cornelius. O vaší dceři, již tak upřímně
na oko milovala, přiznala se,
že byla ještě zrakům jejím; útěk
jen že ji zachránil, sic by ji byla
jedem otrávila.

Cymbelín. Vybraný ďábel!
Kdo může v ženském srdci číst? – Víš víc?

Cornelius. Ba víc, a horší věci. Vám, jak řekla,
chystala otravu, by, přijata,
po chvilkách života užírala,
a vás po částkách zvolna zhubila:
Tím časem chtěla bděním, pláčem, péčí,
a libáním vás přetvářeně zklamat,
a synovi (až by vás lestně byla
si obešla) prisvojit korunu:
však cíle minouc jeho zmizením
upadla v nectnou zoufalost; bohům
i lidem na vzdor účel vyradila;
a tak, co se jí zlého nepovedlo,
želíc, v zoufání život skončila.

Cymbelín. Vy, dámy její, jste to slyšely?

Dáma. My vše, velmocný králi.

Cymbelín. Oko moje
v tom neprovinilo, vždyť byla krásná;
mé ucho ne, slyšíc jak pochlebuje;
ni srdce, že dle zdání soudilo;
nedůvěrou byl bych se prohřešil:
Ty, dcero má, však můžeš říci, že jsem
byl pošetilec, a dokázal toho
tvým trápením. Pomozte nebesa!

Lucius, Jachimo, Hadač a jiní zajatí Římané se stráží vystoupí; za nimi Posthumus; pak Imogena.

Teď, Caje, nepřicházíš pro tribut:
smazánť od Britanů, ač ztrátou reka
nejednoho; na žádost příbuzných
mám duše jejich smířit odpravením
vás zajatých, což jsem i slibem zjistil:
Teď stav svůj mějte na mysli.

Lucius. Považ běh války, pane: štěstí přálo
vám náhodou; nám kdyby bylo vzešlo,
my bychom, s chladnou krví, zajatým
nebyli mečem hrozili. Když ale
to vůle bohů, že jen život náš
má zjednat smíření, nechať se stane:
věz, Říman s římským srdcem umí snášet:

Augustus žije, by nás pomstil; tolik
co mne se týče. Za to jediné
bych ale prosil: aby chlapec můj,
z Britanska rodič, směl se vyplatit:
nižádný z pánů neměl panoše,
by byl tak vlídný, poslušný a pilný,
tak něžný mimo nadání, a věrný,
i spůsobný jak pěstúnka. Mou prosbu
s hodností jeho spoj, a doufám směle,
že Milost královská mne neoslyší:
ač sloužil Římanu, přec Britu nikdy
neuškodil. Chraň jeho jen, a krve
pak nešetři.

Cymbelín. Já sjem ho jistě viděl:
tvář jeho jest mi povědoma. – Hochu,
ty jsi se do mé přízně vehleděl,
a budeš můj. – Proč k němu dím, buď živ,
to nevím: pánu neděkuj; buď živ,
a žádej Cymbelína zač jen chceš,
co milost má i stav tvůj snese, dám ti;
i kdybys vyprosil si zajatého,
a on byl nejpřednější.

Imogena. Vroucné díky.

Lucius. Já nežádám, bys za můj život prosil,
ač vím že chceš, mé dítě.

Imogena. Ne, ach! ne.

Mne volá jiný úkol. – Co vidím,
jest hořké jako smrt. – Váš život sám se
měj k činu.

Lucius. On mnou zhrdá, s posměchem mne
opouští: Tomu radost netrvá,
kdo chlapcům ji a dívkám chránit dá. –
Proč je tak zmatený?

Cymbelín. Co chceš, mé dítě?
Vždy víc tě miluju; vždy víc i myslí,
zač bys měl prosit. Znáš ho, k němuž hledíš?
Chceš aby žil? Je krevný tvůj? či přítel?

Imogena. Ne, Říman jest; mně příbuzný tak málo
jak tobě, králi, já, ač jsem ti bližší
co poddaný.

Cymbelín. Proč tak se na něj díváš?

Imogena. Chci vám to tajně svěřit, ráčíte-li
mně dáti slyšení.

Cymbelín. Z celého srdce,
a bedlivě tě poslechnu. Tvé jméno?

Imogena. Fidele.

Cymbelín. Ty's můj roztomilý panoš;
chci být tvým pánem: pojd', mluv svobodně.

Cymbelín a Imogena promlouvají stranou.

Belarius. Nevstal ten chlapec z mrtvých?

Arviragus. Zrno zrnu

se víc nepodobá: Týž hoch jak růže,
Fidele, jenž nám zemřel. – Nemyslíte?

Guiderius. Týž zemřelý a znova ožilý.

Belarius. Jen ticho! sečkej; nevšímá si nás:

aj, lidé jsou si podobni; vímť jistě,
že, kdyby on to byl, mluvil by s námi.

Guiderius. My ale viděli jej mrtvého.

Belarius. Jen mlčte; uhlídáme.

Pisanio (*stranou*). Toť má paní!

Když živa jest, nech se to skončí k zlému
neb dobrému.

Cymbelín a Imogena jdou do předu.

Cymbelín. Pojd', vedle mne se postav,

a ptej se nahlas. – Pane, (*k Jachimovi*) kročte blíže,
a odpovězte chlapci svobodně,
sic, jakož moc mám, a s ní také milost,
v níž čest má stojí, hořké mučení
lež od pravdy odmísí. – Mluv teď k němu.

Imogena. Má prosba zní, by šlechtic pověděl
kdo mu ten prsten dal.

Posthumus (*stranou*). Co jest mu po tom.

Cymbelín. Ten diamant na vašem prstu, mluvte,
jak se k vám dostal?

Jachimo. Snad bys mne mučil, abych nevyřknul,
co vyřčeno jen tebe mučit bude.

Cymbelín. Jak! mne?

Jachimo. Rád nucena se vidím zjevit
co tajím s bolestí. Hanebnou cestou
jsem prsten dostal: klénot Leonatův,
jehož jsí vyhnal; a (co víc tě sklíčí
než mne) muž lepší nežil pod nebem.
Chceš ještě více slyšet, pane můj?

Cymbelín. Co k věci náleží.

Jachimo. Ten vzor, tvá dcera,
pro niž mé srdce krvácí, duch zrádný
se hrozí pomyslit. – Mdlo jest mi, odpust'.

Cymbelín. Má dcera! co víš o ní? Otav síly:
buď raděj živ dokud chce příroda,
než abys umřel dřív, a já nic více
neuslyšel. Aj, seber se, a mluv.

Jachimo. Jedenkrát (neblahý byl zvon co odbyl
tu hodinu), když v Římě (dům buď proklet)
při hodování (jedem měla jídla
být, aspoň ta, která jsem do úst dával)
náš dobrý Posthumus (co dím? ba dobrý
až příliš tovaryšit se zlým, ze všech
i sebe vzácnějších byl nejlepší),
zamyšlen sedě slyšel chválit nás
italské milenky pro krásu, která

nadutou chloubu nejlepších řečníků
umořila: pro stvrnost těla, před níž
ochromla Venus i Minerva štíhlá,
ty postavy, nad chudou přírodu
povznešené; pro vlohy ducha, sklad
veškerých vzácností, jímž k vůli ženu
muž miluje; krom snubné udice,
té vlnadnosti, co padá do oka.

Cymbelín. Jsem jako na ohni. Ať přijdeš k věci.

Jachimo. Ba příliš časně, leč bys toužil snad
po brzkém zármutku. – Týž Posthumus,
(jak kníže v lásce své, a královsky
jsa milován) chopil se slova, ne však
by lehčil co jsme chválili (v tom mírný
byl, jak cnost) i počal líčit obraz
své milenky; co stvořil jazykem
kdyby byl duchem nadchnul, stalo se,
že jsme buď chloubou buď prášili o děvkách
kuchyňských, anebo nás popis jeho
vydával za nemluvné hlupáky.

Cymbelín. Jen k věci.

Jachimo. Cudnost dcery tvé – s tím počnu.

On mluvil o ní jakby Diana měla
sny bujné, a jen ona byla chladná:
já, bídník, bera chválu v pochybnost,
vsadil jsem sumu zlata proti tomu,
ježž tenkrát na poctivém prstu nosil,
že svůdně lůžka jeho dojdou, a tam
s ní cizolože prsten vyhraju.
On, pravý rytíř, maje tolik víry
v cnost její, jak jsem skutečně pak shledal,
zastavil prsten; což by s karfunklem
z Phoebova kola též byl učinil;
a bezpečně, byť bylo šlo o cenu
celého spřežení. Pryč do Britanska
spěchám za cílem svým. Snad můžete si
u dvora na mne zpomenout, kde cudná
mne dcera vaše učila, jak velký
je rozdíl mezi hříšností a láskou.
Ne v toužení, jen v naději jsa skleslý,
počal italský mozek můj ve vašem
tupějším britsku zlostné věci kouti;
však výborné k prospěchu mému; lest má,
ať krátce dím, se podařila tak,
že jsem se vrátil s klamným důkazem,
jenž stačil, by se Leonatus zbláznil,
jsa poraněn u víře v její cnost
tím oním znamením; dokládaje se
čalounů, maleb, náramku jejího,
(Jak chytře jsem jej dostal!) udal jsem

i skryté znaménko na jejím těle;
že v duši viděl, jak slib čistoty
porušila, já statek propadlý
si pobral. Na to ale – Mně se zdá,
že ho teď vidím –

Posthumus. Ano, vidíš jej,

Kráčí kupředu.

italský ďáble! – Ach! já lehkověrný
pošetilec, vybraný vražedník,
já lupič, a jak nadat sluší lotrům
kde jakým v minulosti, teď, i v příští!
Prodej mi provaz, nůž, či jed, kys soudce
spravedlivý! Ty, králi, pošli hledat
dovtipných mučitelů: já jsem ten,
jenž všecky světa ošklivosti kráslí,
jsa horší jich. Jsem Posthumus, který
tvou dceru zabil: – lotrovská to lež;
který přikázal lotru horšímu
než já, a svatokrádci, by tak činil: –
chrám cnosti byla ona; ba cnost sama.
Plij, kamenuj mne, blátem po mně házej;
psi po ulici za mnou vyštvi: zlosyn
kde který sluj Leonatus Posthumus,
a každé zlosynství ať se teď zmírní! –
Ó Imogeno, moje královno,
můj živote, má ženo! Imogeno,
Ó Imogeno, Imogeno!

Imogena. Pane,

spokojte se! ó slyšte, slyšte pak.

Posthumus. Jsi na divadle? Páže všetečné,
tu máš tvůj úkol.

Uhodí ji: ona padne.

Pisanio. Páni! pomozte

mé i vaší princezně. – Posthume,
ó pane můj! teď teprv Imogenu
jste zabil. – Pomozte, ach! pomozte –
Ctihodná kněžno moje!

Cymbelín. Jde svět kolem?

Posthumus. Odkud můj závrat?

Pisanio. Probud'te se, kněžno!

Cymbelín. Když tomu tak, chtí bohové mne potřít
smrtící radostí.

Pisanio. Jak jest vám, kněžno?

Imogena. Ó! jdi mi s očí; ty's mi jedu dodal:
 pryč, muži nebezpečný! nedýchej
 kde stojí knížata.

Cymbelín. Hlas Imogenin!

Pisanio. Princezno,
 ať nebe hromblesky na mne metá,

neměl-li jsem tu skříňku, již jsem vám dal,
za drahou věc: dar byl to od královny.

Cymbelín. Vždy cos nového.

Imogena. Jed to byl.

Cornelius. Ó bože!

Na jednu věc, k níž královna se znala,
jsem zapomněl, ta poctivost tvou zjistí:
dal-li Pisanio, řekla, paní své
ten lék, jež k posile ode mne dostal,
posloužil jí, jak to jen myši přeju.

Cymbelín. Co to, Cornelié?

Cornelius. Ó pane můj,
přečasto nutila mne královna,
abych jí jedů nastrojil; vždy vědy
ukojení předstírajíc, že chce
jen bídné tvory, totiž psy a kočky,
co nejsou k ničemu, zabíjet: strachem,
by její úmysl nebyl snad horší,
upravil jsem jí lék, jenž, přijat, stavil
hned moci životné; však krátce mohly
zas oudy přírodní svůj úřad konat. –
To snad jste přijala?

Imogena. Ó nepochybně,
vždyť pak jsem byla mrtva.

Belarius. Synové,
v tom vězel blud náš.

Guiderius. Jistě to Fidele.

Imogena (*k Posthumovi*). Proč jsi svou vlastní ženu
odstrčil?

Mysli že stojíš na skále; a teď
mne znova odstrč.

Objímá jej.

Posthumus. Zůstaň tady viset
jak ovoce, má duše, až strom uschne.

Cymbelín. Co myslíš? ty z mé krve, dcero má?
Chceš abych při těch věcech stál jak bloud?
Což ke mně nepromluvíš?

Imogena. Požehnání.
Klekne na kolena.

Belarius (*ke Guiderovi a Arviragovi*). Pro lásku
k mládenci vás nehaním;
měli jste příčinu.

Cymbelín. Ať moje slzy
kanoucí jsou ti vodou svěcenou!
Ó Imogeno, matka tvá je mrtva.

Imogena. Žel toho, otče.

Cymbelín. Ona byla zlá;
pro ni jen jsme tak divně se tu sešli:
syn její ztracen, nevím jak a kde.

Pisano. Ó králi, strach můj minul, povím pravdu.

Když kněžnu pohřešili, přišel ke mně
princ Cloten s nahým mečem, pěnu v ústech,
a přísahal, má smrt že bude, jestli
hned nezjevím, kterou cestou se dala.
I měl jsem náhodou list falešný
od svého pána v kapse, ten ho svedl,
že do hor u Milfordu šel jí hledat;
tam letěl vztekle v šatech mého pána,
jež na mně vynutil, s nečistou myslí
a s přísahou, že poruší cnost kněžny:
co s ním se dále stalo, nevím.

Guiderius. Konec

vám dopovím. Já ho tam usmrtil.

Cymbelín. Bůh nedopouštěj! Nechci věru, abys
měl za udatné skutky z úst mých slyšet
ukrutný ortel: odvolej to zas,
statečný jinochu.

Guiderius. Co řečno, je vykonáno.

Cymbelín. Věz, že to byl princ.

Guiderius. Z nejhrubších jeden. Mně jak ublížil
nebylo prince hodno; neboť dráždil
mne řečí svou, že bych byl mořed odkop'
kdyby tak na mne zařvat dovedlo.
Sťal jsem mu hlavu; a jsem rád, že ho
zde není, by totěž povídal o mně.

Cymbelín. Mám tebe žel: tvůj vlastní jazyk tě
odsoudil; našim zákonům jsi propad',
a umřeš.

Imogena. Já to tělo bez hlavy
za svého chotě měla.

Cymbelín. Zločince

hned svažte, s očí nám jej odved'te.

Belarius. Posečkej králi pane. Jinoch ten
jest mnohem lepší než kterého zabil,
a rodem tobě roven; on zasloužil
na tobě víc, než rota Clotenův
jízvami dobyla. – (*Ke Strážci*) Těch rukou nechte;
ty se ku poutům nenarodily.

Cymbelín. Aj, starý vojíne, chceš zásluhu
svou zrušit, nejsa za ni odplacen,
a hněv náš zkusit? On že rodem nám
jest roven?

Arviragus. Tím až příliš mnoho pravil.

Cymbelín. A za to umřeš.

Belarius. Umřem všichni tři:

až jen dám důkaz, dva že z nás jsou vzácní
jak o prvním jsem pravil. – Synové,
teď rozvest musím řeč mně nebezpečnou,
a vám snad dobrou.

Arviragus. Vaše zlé jest naše.

Guiderius. A naše dobré jeho.

Belarius. Budiž tedy. –

S dovolením; ty's míval, mocný králi,
dřív poddaného, jehož jméno znělo
Belarius.

Cymbelín. Co o něm? zrádce ten
jest vyhnán.

Belarius. Hleď, on v stáří takovém
zde stojí: vyhnán, ovšem; zdali zrádce
to nevím.

Cymbelín. Pryč s ním odtud. Celý svět
ho neuchrání.

Belarius. Jenom ne tak zprudka:
prv zaplať mně za výživu svých synů;
byť i vše opět propadlo v tu chvíli
jak jsem to přijal.

Cymbelín. Výživu mých synů?

Belarius. Jsem příliš hrubý smělec; zde již klečím:
a nevstanu až synův povýším;
nešetři potm otce strého.
Velmocný pane, ti dva šlechticové,
jež zvou mne otcem, sebe syny mými,
ne moji, ale plod jsou ledví tvého,
krev z krve tvé, můj pane.

Cymbelín. Oni plod můj?

Belarius. Jak otce tvého ty. Já, starý Morgan,
jsem též Belarius, jež si někdy vyhnal:
v tvé libosti byl celý hřích můj, trest můj,
a všeska zrada moje; že jsem snášel,
to byla nepravost má jediná.
Ty ušlechtilé prince (v pravdě jsou to,
i takoví) měl jsem u vychování
po dvacet let; co jsem jim vštípit mohl,
toť jejich umění: mou vzdělanost
zná Milost tvá. Euryphile, jich kojná,
s níž jsem se za tu krádež oženil,
unesla děti po mém vyhnání:
já jsem ji k tomu popudil; trest maje
už napřed, za to co jsem potom spáchal:
za věrnost trestán být, dohnalo k zradě.
Čím hloub jste cítil bolnou ztrátu jejich,
tím více vhod to bylo úmyslu
mé krádeže. Zde, milostivý pane,
jsou vaši synové; i musím ztratit
dva nejsladší na světě soudruhy. –
Nechť požehnání s nebes jako rosa
na jejich hlavy splyne! hodni jsouť
by nebe hvězdami uzdobili.

Cymbelín. Ty s pláčem mluvíš. Služba od vás tří
vykonaná je divnější než co nám
vypravuješ. Já ztratil děti své:
jsou-li to oni, nevím jak bych sobě
dvou lepších synů přál.

Belarius. Dovolte chvíli.

Ten šlechtic, jemuž říkám Polydor,
je syn váš, drahý princ Guiderius:
ten druhý, Cadwal můj, je Arviragus,
váš mladší princ: on zahalen byl v plášťku
od matky královny převelmi stvůrně
udělaném; na důkaz mohu vám
jej snadno okázat.

Cymbelín. Guiderius
měl na krku jak hvězda krvavá
znaménko: věru ku podivu.

Belarius. Znak ten
má onen na sobě od přírody,
jejž moudrost její proto udělila,
by vydal svědectví.

Cymbelín. Což pak jsem matkou
tří dítek? Žádná matka z porodu se
tak netěšila. – Bůh vás žehnej, byste
po divném vymknutí se z kruhů svých
teď znova v nich zas vládli. – Imogeno!
tím ztratila jsi království.

Imogena. Ne, otče;
dva světy jsem získala. – Ó, bratři!
tak jsme se sešli? Neříkejte nikdy,
že nejsem pravdomluvna: vy jste bratrem
mne nazvali, já byla sestrou jen;
já vás však bratry, co jste skutkem byli.

Cymbelín. Vy jste se dřív už sešli?

Arviragus. Ano, králi.

Guiderius. A od té chvíle milovali stále,
až jsme pak myslili, že mrtev jest.

Cornelius. Od přijatého léku královny.

Cymbelín. Ó vzácný pude! Kdy vše vyslyším?
V tom náhlém zkrácení je tolik větví,
že by se měly do podrobná skoumat. –
Kde, jak jste žili? Kdy jsi dostala se
do služby zajatého Římana?
jak s bratry jsi se rozešla? jak sešla?
proč uprchla jsi od dvora, a kam?
O to, pak co vás tři do bitvy vedlo,
a mnoho jiného, měl bych se tázat,
krok za krokem se všemi okolnostmi;
čas ale, ani místo, nepřeje
tak dlouhým výslechům. Hle, Posthumus
se k Imogeně přikotvil; a ona

jak tichý bleskot, nese oči po něm,
po bratřích, po mně, po svém pánu, radost
ke všem vysílajíc: kterouž jí každý
zpět navrácuje. Opusťme to místo,
a v chrámu našem opět zapalme. –
(*K Belarioni*) Ty's bratr můj: i chci tě vždy tak chovat.

Imogena. Vy jste mým spoluotcem, jenž mne silil,
bych blaženou tu chvíli spatřila.

Cymbelín. Vše plesá, kromě zajatých: dopřejte
jim také radosti, by rovněž s námi
požili útěchy.

Imogena (*k Luciovi*). Ted', pane můj,
vám přece mohu prospět.

Lucius. Buďte šťastna!

Cymbelín. Ten statný bojovník, co zmizel, slušel
by pěkně mezi nás, a krále vděčnost
by ozdobil.

Posthumus. Já, pane, jsem ten vojín,
jenž k oněm třem se přidal v chudém šatu:
můj oděv sloužil k účelu, za nímž
jsem tehdy kráčel. – Že jsem já to byl,
mluv Jachimo: ty's ležel na zemi,
v mé vůli stálo, skončit život tvůj.

Jachimo (*na kolenou*). Zde ležím opět; těžké svědomí
mně ale kolena teď sklání, jako
tvá síla tehdáž. Vezmi život můj,
ježž nejednou jsem provinil; dřív prsten
však s náramkem princezny nejvěrnější,
jež lásku slíbila.

Posthumus. Ó neklekej:
moc nad tebou mi daná chce tě šetřit;
a hněv můj, tobě odpustit. Buď živ,
čiň lépe bližnímu.

Cymbelín. Šlechetný výrok.
Od zetě naučme se velké myslí:
všem budiž odpuštěno.

Arviragus. Vy jste, pane,
nám přispěl, jak byste byl naším bratrem;
i máme radost, že jím jste.

Posthumus. Vám k službám. –
Ted', drahý pane z Říma, zavolejte
sem hadače. Neb zdálo mi se ve snu,
že mi se zjevil mocný Jupiter,
na orlu sedě, s duchy jinými
vlastního rodu mého: probudiv se
našel jsem na prsou tu tabulku,
jejížto obsah nesmyslem tak ztížen,
že nelze k úsudku se dostat: ať nám
v tom zběhlost svou okáže.

Hadač (*přistoupí blíže*). Zde jsem, můj pane.

Lucius. Čti, a smysl vylož.

Hadač (*čte*). „Lvíče lvové až samo nevědouc najde bez hledání, a objato bude částí vzduchu jemného; až z mohutného cedru větve osekane poleževše co mrtvé za mnohá léta zase oživnou, by se s kmenem starým spojily, a čerstvě porostou, potom skončí Posthumus své trápení, Britansko bude šťastné, a pokvěte v pokoji a hojnosti.“

Ty, Leonate, jsi to lvíče lvové;

případné jména tvého složení,

jsa Leo-natus, tolik znamená.

(*K Cymbelínovi*) Jemného vzduchu

část, tvá cnostná dcera,

jíž díme <EMPH>*mollis aer; mollis aer*</EMPH>

to slove <EMPH>*mulier*</EMPH>: a <EMPH>*mulier*</EMPH>

jest, tuším, ona stálá žena, která

vás doslovně teď jak zní proroctví

neznána, nehledána objala,

to nejjemnějším dechem.

Cymbelín. Zdá se tak.

Hadač. Mohutný cedr tebe představuje,

královský Cymbelíne; osekane

pak větve, tvé dva syny: ukradeni

Belariem, po mnohá léta jmíni

za mrtvé, znova oživli, s velebným

se cedrem spojili, jehožto símě

Britansku mír a hojnost slibuje.

Cymbelín. Mír náš at' počne. – Caje Lucie,

i s vítězstvím se vzdáme Caesaru,

a římské říši; slibující platit

obvyklý tribut, od něhož nám naše

zlá královna vždy radila; až na ni

i na syna nebesa spravedlivá

přetěžkou ruku vztáhla.

Hadač. Na výsostech

zaznívá prstem božím harmonie

takého míru. Vidění, kteréžto

jsem Luciovi zjevil, prv než bitva

se zdvihla sotva uchládlá, v tu dobu

jest naplněno; že se římský orel

od jihu k západu na křídlech vzhůru

povznášel, stále tratil, až i zmizel

v paprscích slunečních: To znamenalo,

že orel knížecí, náš císař Caesar

se v lásce spojí s jasným Cymbelínem,

jenž září na západě.

Cymbelín. Chvalme bohy;

a s požehnaných oltářů at' dýmy

se vinou v kotoučích ke chřípím jejich.

Mír budiž zvěstován všem poddaným.

Teď na cestu. Nech římský praporek vlaje

s britanským ve společném přátelství;

tak půjdeme městem Ludovým, mír v chrámu

mocného Jupitera potvrdíme,
a zpečetíme slavnostmi. – Ted' vzhůru. –
Tak šťastně, dřív než s rukou krev se smyla,
se nikdy válka mírem neskončila.

Odejdu.

Připomenutí.

„Cymbelín“ vyšel tiskem poprvé r. 1623 pod titulem „<EMPH>The Tragedie of Cymbeline</EMPH>.“ První zmínku o témž dramatu našel <EMPH>Collier</EMPH> v denníku jistého doktora <EMPH>Symon Forman</EMPH> zvaného, který sobě zaznamenal zevrubný obsah dramatického děje, nepochybně v nedlouhé době po prvním veřejném představení, bez udání času, kdy se ono stalo. Kniha dra. <EMPH>Forman'</EMPH>a vyšla r. 1610. Tato okolnost, jakož i jiné vnitřního spořádáníse týkající důkazy pohnuly kritiku, položití sepsání naší tragedie, jakož i „<EMPH>Bouře</EMPH>“ do poslední doby velkého básníka. Bylo by to asi nedlouho před rokem 1610.

Látku historického základu této tragedie čerpal <EMPH>Shakespeare</EMPH> z kroniky <EMPH>Holinshed'</EMPH>ovy. Ukradení synů, jejich vychování v pusté jeskyni, a návrat do domu otcovského, zdá se, přidal z vlastního básník sám. Vedle historického pásma táhne se jiné, vypisující osudy <EMPH>Imogeniny</EMPH>, k nimžto látku podal <EMPH>Shakespeare'</EMPH>ovi nepochybně Bocaccio (<EMPH>Decamerone Giornata II. Novella 9.</EMPH>), kterouž on potom přenesl na spanilý výtvar ducha svého, dceru královskou <EMPH>Imogenu</EMPH>, o níž kronika vědomosti nemá.

Mravní podstatu téže hry vysvětlil <EMPH>Gervinus</EMPH> anglickým slovem: „<EMPH>>true</EMPH>, jež znamená tolik co naše <EMPH>věrný</EMPH>, zahrnujíc v sobě i pojem opravdivosti, naproti lži, klamu, nevěrnosti a zradě. Slovučný tento kritik německý, jemuž hlavně na srdci leželo, okázati krásu a šlechtnost mravního základu v jádru her <EMPH>Shakespeare'</EMPH>ových, dokazuje, že jest „<EMPH>Cymbelín</EMPH>“ pravá básnická <EMPH>theodicea</EMPH>. Náklonnost k zlému a zápas s neřestmi světa dochází ospravedlnění tím, že v půvabných obrazech spatřujeme jak cnotná duše nad hříchem vítězí, protivenstvím ethickou sílu tuží, a v boji se zlým milejší se stává.

Překladatelé „<EMPH>Cymbelína</EMPH>“ vyznali upřímně, že při své práci neočekávaných obtížností pocítili. Praví-li tak jazyk germanský, anglickému krevně příbuzný, což teprv říci má náš slovanský, jehož dobré vlastnosti k oněm v angličtině asi tak se mají, jako líc a rub!

Co se týče textu, drželi jsme se přísně (vyjmouc jedno místo) pokračujícího vydání, kteréž <EMPH>Delius</EMPH> v Bonnu spořádal. Tím nechceme nikomu na mysl klásti, že by recensí jeho byla bezúhonná, a všem rozumům se zároveň líbiti

musela. Chraň Bůh! Za to ale najde nespokojený u
<EMPH>Delia</EMPH> všechny hlavní varianty, a může sobě podle
náklonnosti a vtipu z nich voliti. Aby jednou na to přišlo,
viděti úplnou shodu všech učených o textu her
<EMPH>Shakespeare'</EMPH>ových, toho se alespoň náš věk sotva
dočká. Zatím by se ale každé péro varovati mělo, aby z pouhé
choutky, a bez realných podkladů omrzelé hádavé kritiky
nemnožilo.

Poznamenání.

1. Smysl jest: Dospělejší spravující se podle něho, naučili se
týž dvorným mravům, jakýmiž on slynul; vedlé usedlejších
nevynikal ovšem stářím, nýbrž věhlasem, tak že i daleko
zletilejší rady jeho jako nedospělci poslouchaly.
2. Podlé <EMPH>Steevens'</EMPH>ova receptu víme teď, že za
oněch dob dělávali ingoust nejen z duběnek, nýbrž skutečně
z volské žluči.
3. <EMPH>Milost</EMPH> znamená u Cymbelína laskavost, dobrotu;
u Imogeny milost boží.
4. Posthumus mečem svým okolo <EMPH>Clotena</EMPH> jen leda
pohrával, a zbraň jeho byla tím podobna dlužníku, který se
opatrně okolo města krade, aby věřitelům do rány nepřišel.
5. Rozumí se <EMPH>milost</EMPH> udělená zločinci na smrt
odsouzenému.
6. <EMPH>Dvé</EMPH> stojí místo <EMPH>několik</EMPH> slov.
<EMPH>Čaroslova</EMPH> znamená zde zařikací formulí,
kterouž by byla chotě svého přede všemi nehodami bezpečna
učinila.
7. Totiž vrch jejího žalu, pro nějž nejhorší trápení snáší.
8. Tajená věc představuje se tu v podobenství koně ostrohou
bodaného, a zároveň uzdou zdržovaného.
9. Delius táhne <EMPH>which</EMPH> k slovu *election*, že by
Imogena při volení mýliti se nemohla.
10. V originálu praví <EMPH>druhý lord</EMPH>: „Aby zapáchl
bláznovstvím;“ tam jest hra v slově „<EMPH>rank</EMPH>“,
ježto znamená jednou <EMPH>stav</EMPH>, podruhé
<EMPH>zápach zvířecí</EMPH>.
11. Ložnice cudné Lucrecie, kterouž Sextus Tarquinius násilně
porušil, byla rákosím postřena. – Cytherea tolik co Venus.
12. Jak sladce líbají rety Imogeniny.
13. Víčka oční, po jejichž bílé pleti žilky promodrávají.
14. Kromě toho, jemuž žena lásku slíbila.
15. Imogena sama přikáže mu, aby ji do Milfordu provodil.
16. Voskem pečetí se i zatykáci list, jímž se nesprávný
dlužník stíhá, i list od milého k milence psaný. Při
otvírání pečetí nebývá věru pocit obou rovný.
17. Dlužníkům zatčeným byl vůkol žaláře jistý okres vyměřen,
z něhož vykročiti nesměli.
18. U milostnic v strakatém vyšnoření rodí se krása teprv
z ličidla.

19. Od něhož <EMPH>Dido</EMPH> falešně byla podvedena. - <EMPH>Sinon</EMPH>, děláje jakoby byl přeběhlec k Trojským, přispěl zrádně k dobytí Troje.
20. Milford leží na pobřeží Walesském ; a Lucius musel překročiti řeku <EMPH>Severnu</EMPH>, než do přístavu dorazil.
21. Buď musí Pisanio Clotenovi list okázat, anebo hněvem jeho zhynout.
22. <EMPH>Krov</EMPH> znamená zde na pevných základech vystavěný Milford, k němuž Imogena cestu opět ztratila.
23. Smysl vykládá se rozdílně: <EMPH>Delius</EMPH> takto: Jestli bydlí v jeskyni dobrý tvor, chce se s ním Imogena smluvit; jestli tam ale pusto, vezme si co najde, jakoby na dluh.
24. Dar znamená slávu, kterou vrtkavý lid panstvu bez zásluhy pochlebně vzdává.
25. Měštky stavu kupeckého platily u Shakespeare'a a současných básníků za rozmazané a pitvorné osoby.
26. Tak slove Londýn v kronikách. Král Lud vystavěl zbořené město Trinobantův, a nazval je svým vlastním jménem.
27. Melancholie, která nikdy na kotvách pokojně státi nedá, byla též příčinou smrti Fidelovy.
28. O července vypravuje pověst, že nepohřbená mrtvá těla mechem pokrývá.
29. Tak píše básník, nehledě k tomu, že tělo Clotenovo bez hlavy tam leží.
30. Imogena praví takto o svých rukou čili prstech.
31. Oblíbené hry byly na venkově běhy o závod. - Téhož času nosily stydlivé a choulostivé dámy při sobě larvy, jimiž pěkné a snad i nepěkné tváře rády zakrývaly. Tvářky obou bratrů byly tak jemné pleti, že by se za larvy dobře hodily.
32. Aby kůň na pastvě nebyl ukraden, dávali mu zámek na nohu.